

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

6 OKTOBER 1998

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet van
19 oktober 1921 tot regeling van de
provincieraadsverkiezingen, van de
nieuwe gemeentewet en van de
gemeentekieswet, en tot uitvoering
van de richtlijn van de Raad van de
Europese Unie nr. 94/80/EG van
19 december 1994**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Tijdens de Europese top van de Staatshoofden en Regeringsleiders die in december 1994 in ESSEN (BRD) werd gehouden, heeft de Ministerraad van de Europese Unie op de 19de van deze maand de richtlijn nr. 94/80/EG aangenomen tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het actief en passief kiesrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen ten behoeve van de burgers van de Unie die verblijven in een Lid-Staat waarvan zij de nationaliteit niet bezitten (hierna genoemd « de richtlijn »).

Luidens artikel 14, eerste lid, van deze richtlijn, «doen de Lid-Staten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om voor 1 januari 1996 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis. »

Dit wetsontwerp dat de Regering de eer heeft aan uw beraadslagingen voor te leggen strekt ertoe, de richtlijn in ons intern recht om te zetten.

Tijdens de bekrachtiging door het Parlement van het Verdrag van Maastricht van 7 februari 1992 (wet van 26 november 1992, gepubliceerd in het *Belgisch Staats-*

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

6 OCTOBRE 1998

PROJET DE LOI

**modifiant la loi du 19 octobre 1921
organique des élections provinciales,
la nouvelle loi communale et la loi
électorale communale, et portant
exécution de la directive du Conseil
de l'Union européenne n° 94/80/CE
du 19 décembre 1994**

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Lors du sommet européen des Chefs d'Etat et de gouvernement tenu à ESSEN (RFA) en décembre 1994, le Conseil des Ministres de l'Union européenne a adopté le 19 du même mois la directive à 94/80/CE fixant les modalités de l'exercice du droit de vote et l'éligibilité aux élections municipales pour les citoyens de l'Union résidant dans un Etat membre dont ils n'ont pas la nationalité (ci-après dénommée «la directive »).

Aux termes de l'article 14, alinéa 1er, de cette directive, « Les Etats membres mettent en vigueur les dispositions législatives, réglementaires et administratives nécessaires pour se conformer à la présente directive avant le 1er janvier 1996. Ils en informent immédiatement la Commission ».

Le présent projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations vise à transposer la directive dans notre droit interne.

Lors de la ratification par le Parlement du Traité de Maastricht du 7 février 1992 (loi du 26 novembre 1992 publiée au Moniteur belge du 30 octobre 1993), le Gou-

(*) Quatrième session de la 49ème législature

blad van 30 oktober 1993), was de Regering van mening dat men, vooraleer de richtlijn om te zetten om aan de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie die op ons grondgebied verblijven, het actieve en passieve kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen toe te kennen, verplicht artikel 8 van de Grondwet moest herzien die de uitoefening van de politieke rechten uitsluitend voorbehield aan de Belgen (cfr. parl. stuk nr. 48211 van 26 mei 1992, Kamer van Volksvertegenwoordigers, Buitengewone zitting 1991-1992, p. 90).

Aangezien deze herziening plaatsgevonden heeft op ...staat niets nog de omzetting van de richtlijn in ons intern recht in de weg.

Het nieuwe artikel 8, derde lid, luidt als volgt:

«In afwijking van het tweede lid kan de wet het stemrecht regelen van de burgers van de Europese Unie die niet de Belgische nationaliteit hebben, overeenkomstig de internationale en supranationale verplichtingen van België ».

Dit ontwerp van wet zal voor de eerste keer toegepast worden, nadat het Parlement het goedgekeurd heeft, tijdens de volgende gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000, alsook in het geval van gedeeltelijke gemeenteraadsverkiezingen na zijn invoegetreding.

Ter uitvoering van artikel 3 van de richtlijn, strekt het ontwerp van omzettingswet ertoe aan de burgers van de Unie die, overeenkomstig artikel 8 B, § 1, van het Verdrag van Rome zoals ingevoegd door het Verdrag van Maastricht, zonder de Belgische nationaliteit te bezitten, op ons grondgebied verblijven en voldoen aan de voorwaarden waarvan de Belgische wetgeving het actief en passief kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen afhankelijk stelt, de effectieve uitoefening van deze rechten te verlenen.

Er wordt aan herinnerd dat:

- de bepalingen van de wetten betreffende het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 18 juli 1966, overeenkomstig artikel 1, § 1, 5°, van deze wetten, van toepassing zijn op de verkiezingsverrichtingen;

- de deelneming aan de stemming verplicht is voor alle kiezers, te weten voor de Belgische kiezers die in de bevolkingsregisters (van een Belgische gemeente) zijn ingeschreven en voor de onderdanen van de overige lidstaten van de Europese Unie die op de lijst van de kiezers van de gemeente van hun verblijfplaats zijn ingeschreven. Dit beantwoordt volkomen aan de bepaling van artikel 7.2 van de richtlijn.

vernement a considéré qu'avant de transposer la directive en vue d'octroyer aux ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne résidant sur notre territoire le droit de vote et de l'éligibilité aux élections communales, il fallait impérativement réviser l'article 8 de la Constitution qui réservait l'exercice des droits politiques aux seuls Belges (cfr. doc. parl. n° 482/1 du 26 mai 1992, Chambre des Représentants, Session extraordinaire 1991-1992, p. 90).

Cette révision étant intervenue le... rien ne s'oppose désormais à ce que la directive soit transposée dans notre droit interne.

Le nouvel article 8, alinéa 3, est rédigé comme suit:

«Par dérogation à l'alinéa deux, la loi peut organiser le droit de vote des citoyens de l'Union européenne n'ayant pas la nationalité belge, conformément aux obligations internationales et supranationales de la Belgique ».

Ce projet de loi s'appliquera pour la première fois, après son adoption par le Parlement, lors des prochaines élections communales du 8 octobre 2000, et ainsi qu'en cas d'élections communales partielles.

Dans le respect de l'article 3 de la directive, le projet de loi de transposition tend à conférer aux citoyens de l'Union qui, conformément à l'article 8 B, § 1er, du Traité de Rome tel qu'inséré par le Traité de Maastricht, sans avoir la nationalité belge, résident sur notre territoire et réunissent les conditions auxquelles la législation belge subordonne le droit de vote et d'éligibilité aux élections communales, l'exercice effectif de ces droits.

Pour rappel,

- les dispositions des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966, sont d'application aux opérations de l'élection, conformément à l'article 1er, § 1er, 5°, desdites lois;

- le vote est obligatoire pour tous les électeurs, à savoir pour les électeurs belges inscrits au registre de population (d'une commune belge) et pour les ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne inscrits sur la liste des électeurs de la commune de leur résidence. Ceci répond parfaitement à la disposition de l'article 7.2 de la directive.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN**HOOFDSTUK 1****Wijziging van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen****Artikel 2**

Krachtens het zogenaamde Sint-Michielsakkoord, worden de provincieraadsverkiezingen voortaan aan de gemeenteraadsverkiezingen gekoppeld en vinden zij om de zes jaar plaats.

Luidens artikel 1, § 5, eerste lid, van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, zoals gewijzigd bij de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, geldt de lijst van de kiezers die is vastgesteld voor de gemeenteraadsverkiezingen als kiezerslijst voor de vernieuwing van de provincieraden.

Onder beding dat het actief en passief kiesrecht tot de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie die op ons grondgebied verblijven voor de vernieuwing van deze vergaderingen wordt uitgebreid, is het noodzakelijk het voormelde artikel te wijzigen om erin te voorzien dat enkel de Belgen die opgenomen zijn op de lijst van de kiezers voor de gemeenteraadsverkiezingen in aanmerking komen om deel te nemen aan de provincieraadsverkiezingen en een oproeping ontvangen voor deze verkiezingen. Dit is het voorwerp van artikel 1 van het wetsontwerp.

De Regering is er zich van bewust dat de gelijktijdigheid van de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen en het feit dat de niet-Belgische burgers van de Europese Unie in principe slechts aan de gemeenteraadsverkiezingen zullen kunnen deelnemen, praktische moeilijkheden met zich mee kunnen brengen. Het is met name zo dat de oproepingen verschillend zullen moeten zijn naar gelang van de categorie van kiezers, en dat op het ogenblik van de stemming voor gezorgd zal moeten worden dat de niet-Belgische burgers van de Europese Unie uitsluitend een stembiljet voor de vernieuwing van de gemeenteraden ontvangen.

Dit probleem stelt zich in het bijzonder in de gemeenten waar de geautomatiseerde stemming wordt toegepast.

COMMENTAIRE DES ARTICLES**CHAPITRE 1er****Modification de la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales****Article 2**

En vertu des accords dits de la Saint-Michel, les élections provinciales sont désormais jumelées avec les élections communales et ont lieu tous les six ans.

Aux termes de l'article 1er, § 5, alinéa 1er, de la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, tel qu'il a été remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat, la liste des électeurs arrêtée en vue des élections communales tient lieu de liste des électeurs pour le renouvellement des conseils provinciaux.

Sauf à étendre aux ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne résidant sur notre territoire le droit de vote et d'éligibilité pour le renouvellement de ces assemblées, il est nécessaire de modifier l'article précité afin de prévoir que seuls les belges repris sur la liste des électeurs communaux entrent en considération pour participer aux élections provinciales et reçoivent une convocation auxdites élections. Tel est l'objet de l'article 1er du projet de loi.

La simultanéité des élections provinciales et communales et le fait que les citoyens non belges de l'Union européenne ne pourront en principe participer qu'aux seules élections communales sont susceptibles, le Gouvernement en est conscient, d'entraîner des difficultés d'ordre pratique. C'est ainsi notamment que les convocations électorales devront être différentes selon la catégorie d'électeurs et qu'au moment du vote, il conviendra de veiller à ce que les citoyens non belges de l'Union européenne ne reçoivent un bulletin de vote que pour le renouvellement des seuls conseils communaux.

Ce problème se pose plus particulièrement dans les communes où le vote automatisé est d'application.

HOOFDSTUK II Wijzigingen van de nieuwe gemeentewet

Artikelen 3 tot 7, 10 en 16

In artikel 5, § 3, van de richtlijn wordt aan de Lid-Staten de mogelijkheid geboden om te bepalen dat alleen hun eigen onderdanen verkiesbaar zijn voor de functies van «hoofd, plaatsvervanger/adjunct of lid van het bestuur van een primair lokaal lichaam...».

De tijdelijke en plaatsvervangende vervulling van dezelfde functies kan tevens voorbehouden worden voor de eigen onderdanen.

De Regering wil uitsluitend van deze mogelijkheid gebruik maken voor het ambt van burgemeester, en wil bijgevolg dit ambt of de tijdelijke of plaatsvervangende uitoefening ervan voorbehouden aan de Belgen.

Dit ontwerp van wet bepaalt echter bij wijze van overgangsbepaling dat het mandaat van schepen of de voorlopige of tijdelijke uitoefening daarvan eveneens voorbehouden is aan de Belgen (artikelen 5, 6, 7, 10 en 16 van het ontwerp) en dit, tot de dag die de tweede zondag van oktober van het jaar 2006 voorafgaat.

Vanaf de gemeenteraadsverkiezingen van het jaar 2006 zal deze beperking niet meer van toepassing zijn, in die zin dat de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie tot het mandaat van schepen eveneens zullen kunnen worden verkozen.

De artikelen 3 en 4 van het ontwerp van wet passen de artikelen 13 en 14 van de nieuwe gemeentewet aan zodat de functie van burgemeester voorbehouden is aan de Belgen.

Het is onbetwistbaar dat in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie van Luxemburg in verband met de interpretatie die moet worden gegeven aan artikel 48, § 4, van het Verdrag van Rome, de functies van burgemeester of van schepen functies zijn die de deelneming aan de uitoefening van het openbaar gezag impliceren alsook verantwoordelijkheden in de vrijwaring van de fundamentele belangen van de primaire lokale lichamen zoals de gemeenten. Aldus blijkt dat, voor zover zij de uitoefening van een dergelijke functie, zij het tijdelijk, aan de eigen onderdanen voorbehouden, de voormelde bepalingen van de nieuwe gemeentewet, zoals zij door het ontwerp worden gewijzigd, in de zin van artikel 5, § 3, derde lid, van de richtlijn, «de bepalingen van het Verdrag (tot oprichting van de Europese Gemeenschap) en de algemene rechtsbeginselen in acht nemen en dienstig, noodzakelijk en passend zijn voor de beoogde doeleinden.»

CHAPITRE II Modifications de la nouvelle loi communale

Articles 3 à 7, 10 et 16

L'article 5, § 3, de la directive permet aux Etats membres de disposer que seuls leurs propres ressortissants sont éligibles aux fonctions «de chef, d'adjoint ou de suppléant ou encore de membre du collège directeur de l'exécutif d'une collectivité locale de base...».

L'exercice à titre provisoire et intérimaire des mêmes fonctions peut pareillement être réservé aux nationaux.

Le Gouvernement n'entend faire usage de cette faculté que pour la seule fonction de bourgmestre et dès lors réserver aux belges ladite fonction ou son exercice à titre provisoire ou intérimaire.

Toutefois, le présent projet de loi prévoit à titre transitoire que le mandat d'échevin ou son exercice à titre provisoire ou intérimaire est lui aussi réservé aux belges (articles 5, 6, 7, 10 et 16 du projet) et ce, jusqu'au jour qui précède le deuxième dimanche d'octobre de l'an 2006.

A partir des élections communales de l'an 2006, cette limitation ne sera plus d'application, en ce sens que les ressortissants non belges de l'Union européenne pourront eux aussi être élus au mandat d'échevin.

Les articles 3 et 4 du projet de loi adaptent les articles 13 et 14 de la nouvelle loi communale de façon que la fonction de bourgmestre soit réservée aux belges.

Il est incontestable qu'au sens de la jurisprudence dégagée par la Cour de Justice de Luxembourg sur l'interprétation à donner à l'article 48, § 4, du Traité de Rome, la fonction de bourgmestre ou d'échevin est une fonction qui implique la participation à l'exercice de la puissance publique ainsi que des responsabilités dans la sauvegarde des intérêts fondamentaux des collectivités locales de base telles que les communes. Il apparaît ainsi qu'en tant qu'elles réservent, fût-ce à titre transitoire, l'exercice de pareille fonction aux nationaux, les dispositions précitées de la nouvelle loi communale telles qu'elles sont modifiées par le projet respectent, au sens de l'article 5, § 3, alinéa 3, de la directive, «le Traité (instituant la Communauté européenne) et les principes généraux du droit et sont appropriées, nécessaires et proportionnées aux objectifs visés.»

Artikelen 8 en 9

Artikel 8 strekt ertoe in de nieuwe gemeentewet een nieuwe onverenigbaarheid met het mandaat van gemeenteraadslid of het ambt van burgemeester vast te stellen. Zo moet men, om verkozen te kunnen worden en gemeenteraadslid te blijven, onder andere voorwaarden, krachtens de Belgische wet, ingeschreven zijn in het bevolkingsregister van de gemeente waar het mandaat uitgeoefend wordt, vanaf de dag waarop de kiezerslijst opgesteld wordt, dat wil zeggen vanaf 1 augustus van het verkiezingsjaar. Diegene die in een andere Lid-Staat van de Europese Unie een door verkiezing verkregen ambt of mandaat uitoefent dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, schepen of burgemeester mag dus in België niet een dergelijk mandaat of ambt uitoefenen.

Dit is het voorwerp van de nieuwe onverenigbaarheid waarvan sprake in punt 9° dat toegevoegd is aan de opsomming in artikel 71 van de nieuwe gemeentewet.

Zoals zij is geformuleerd, geldt de onverenigbaarheid zowel voor de niet-Belgische burger van de Europese Unie die een dergelijk mandaat of ambt zou uitoefenen in zijn Lid-Staat van herkomst of in een derde Lid-Staat als voor de Belgische burger die een dergelijk mandaat of ambt bekleedt in een andere Lid-Staat dan België.

Luidens artikel 6, § 2, van de richtlijn, kunnen de Lid-Staten vaststellen dat de hoedanigheid van gemeentelijke verkozenen in de Lid-Staat van verblijf tevens onverenigbaar is met de in andere Lid-Staten uitgeoefende functies welke gelijkwaardig zijn aan deze die in de Lid-Staat van verblijf een onverenigbaarheid tot gevolg hebben.

Artikel 71 van de nieuwe gemeentewet geeft een opsomming van de onverenigbaarheden met het mandaat van gemeenteraadslid of het ambt van burgemeester.

De niet-Belgische burgers van de Europese Unie die verkozen kunnen worden voor het mandaat van gemeenteraadslid krachtens dit wetsontwerp dat de richtlijn in ons intern recht omzet, vallen eveneens onder deze onverenigbaarheden.

Het voormelde artikel moet echter worden aangevuld teneinde te bepalen dat deze onverenigbaarheden eveneens betrekking hebben op de ambten die door de betrokkenen in een andere Lid-Staat van de Europese Unie worden uitgeoefend en gelijkwaardig zijn aan die welke erin worden genoemd.

Dit is het voorwerp van het nieuwe tweede lid dat toegevoegd wordt aan artikel 71 van de nieuwe gemeentewet.

Articles 8 et 9

L'article 8 vise à édicter dans la nouvelle loi communale une nouvelle incompatibilité avec le mandat de conseiller communal ou la fonction de bourgmestre. Ainsi, pour pouvoir être élu et rester conseiller communal, il faut entre autres conditions, en vertu de la loi belge, être inscrit au registre de population de la commune où le mandat est exercé, et ce, à partir du jour où la liste des électeurs est dressée, soit à compter du 1er août de l'année de l'élection. Celui qui exerce dans un autre Etat membre de l'Union européenne une fonction ou un mandat électif équivalent à celui de conseiller communal, échevin ou bourgmestre, ne peut donc exercer en Belgique un tel mandat ou fonction.

Tel est l'objet de la nouvelle incompatibilité faisant l'objet du point 9° ajouté à l'énumération figurant à l'article 71 de la nouvelle loi communale.

Telle qu'elle est formulée, l'incompatibilité frappe tant le citoyen non belge de l'Union européenne qui exercerait un tel mandat ou fonction dans son Etat d'origine ou dans un Etat membre tiers que le citoyen belge investi d'un tel mandat ou fonction dans un Etat membre autre que la Belgique.

Aux termes de l'article 6, § 2, de la directive, les Etats membres peuvent disposer que la qualité d'élu municipal dans l'Etat membre de résidence est également incompatible avec des fonctions exercées dans d'autres Etats membres, équivalentes à celles qui entraînent une incompatibilité dans l'Etat membre de résidence.

L'article 71 de la nouvelle loi communale énumère les incompatibilités avec le mandat de conseiller communal ou la fonction de bourgmestre.

Les citoyens non belges de l'Union européenne pouvant être élus au mandat de conseiller communal en vertu du présent projet de loi qui transpose la directive dans notre droit interne, ils tombent également sous le coup de ces incompatibilités.

L'article précité doit toutefois être complété afin de disposer qu'elles concernent également l'exercice par les intéressés dans un autre Etat membre de l'Union européenne de fonctions équivalentes à celles qui y sont visées.

Tel est l'objet de l'alinéa 2 nouveau ajouté à l'article 71 de la nouvelle loi communale.

Om te antwoorden op de door de Raad van State geformuleerde opmerking, dient er eerst en vooral herhaald te worden dat deze bepaling absoluut in overeenstemming is met het voormelde artikel 6, § 2, van de richtlijn. De lijst van deze gelijkwaardige functies is momenteel niet beschikbaar. Onze ambassades in de andere Lidstaten van de Europese Unie werden evenwel verzocht hierover informatie in te winnen bij de bevoegde autoriteiten van het land waar zij geaccrediteerd zijn.

Artikel 9 van het ontwerp van wet streeft een gelijkwaardige doelstelling na wat de in artikel 72 van de nieuwe gemeentewet bedoelde functies betreft die onverenigbaar zijn met het mandaat van schepen. Het nieuwe lid dat toegevoegd wordt aan dit artikel bepaalt dat, wat de uitoefening van dit mandaat betreft, de bepalingen van het voormelde artikel 72 eveneens van toepassing zijn op de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in België verblijven voor de uitoefening in een andere Lid-Staat van de Europese Unie van ambten die gelijkwaardig zijn aan die bedoeld in deze bepalingen.

*
* *

Artikel 11 van het voorontwerp strekte ertoe artikel 322, eerste lid, van de nieuwe gemeentewet te wijzigen, teneinde de voorwaarde «burger van de gemeente zijn» om te kunnen deelnemen aan een gemeentelijke volksraadpleging, te vervangen door de voorwaarde «de hoedanigheid hebben van gemeenteraadskieser».

De Raad van State merkt hierover op in zijn advies dat er geen grondwettelijk bezwaar is dat een buitenlandse onderdaan, zelfs van een Staat die geen lid is van de Europese Unie, deelneemt aan een gemeentelijke volksraadpleging.

Er dient terzake opgemerkt te worden dat een wetsvoorstel (parl. stuk nr. 1174/1-96-97), dat reeds gestemd is in de Kamer en overgezonden aan de Senaat, ertoe strekt de artikelen 318 tot 323 van de nieuwe gemeentewet betreffende de gemeentelijke volksraadpleging te wijzigen. Krachtens dit voorstel zal het, om een dergelijke raadpleging te vragen of eraan deel te nemen, volstaat ingeschreven te zijn in het bevolkingsregister van de gemeente, de volle leeftijd van zestien jaar bereikt te hebben en niet het voorwerp uitgemaakt te hebben van een veroordeling of een beslissing die kan leiden tot de uitsluiting of de opschorting van het kiesrecht van diegenen die gemachtigd zijn te stemmen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. Anders gezegd zal de hoedanigheid van gemeenteraadskieser niet meer vereist zijn om deel te nemen aan een gemeentelijke volksraadpleging. Artikel 11 van het voorontwerp werd derhalve weggelaten en de nummering van de volgende artikelen werd bijgevolg herzien.

Pour répondre à l'observation formulée par le Conseil d'Etat, il y a lieu tout d'abord de rappeler que cette disposition est rigoureusement conforme à l'article 6, § 2, précité de la directive. La liste de ces fonctions équivalentes n'est pas disponible actuellement. Néanmoins, nos ambassades dans les autres Etats membres de l'Union européenne ont été invitées à recueillir des informations à ce sujet auprès des autorités compétentes du pays où elles sont accréditées.

L'article 9 du projet de loi poursuit un objectif similaire en ce qui concerne les fonctions incompatibles avec le mandat d'échevin visées à l'article 72 de la nouvelle loi communale. Le nouvel alinéa ajouté à cet article prévoit qu'en ce qui concerne l'exercice de ce mandat, les dispositions de l'article 72 précité sont également applicables aux ressortissants non belges de l'Union européenne résidant en Belgique pour l'exercice par ceux-ci dans un autre Etat membre de l'Union européenne de fonctions équivalentes à celles qui sont visées dans ces dispositions.

*
* *

L'article 11 de l'avant-projet visait à modifier l'article 322, alinéa 1er, de la nouvelle loi communale afin de substituer à la condition d'être «citoyen de la commune» pour participer à une consultation populaire communale, celle d'avoir la qualité d'électeur communal.

Le Conseil d'Etat fait observer à ce sujet dans son avis qu'il n'y a pas d'objection constitutionnelle à ce qu'un ressortissant étranger, même d'un Etat non membre de l'Union européenne, participe à une consultation populaire communale.

Il y a lieu de signaler à ce sujet qu'une proposition de loi (doc. parl. n° 1174/1-96/97) déjà votée à la Chambre et transmise au Sénat tend à modifier les articles 318 à 323 de la nouvelle loi communale relatifs à la consultation populaire communale. Aux termes de cette proposition, il suffira, pour demander une telle consultation ou y participer, d'être inscrit au registre de population de la commune, d'être âgé de seize ans accomplis et de ne pas avoir fait l'objet d'une condamnation ou d'une décision de nature à emporter l'exclusion ou la suspension des droits électoraux de ceux qui ont vocation à voter aux élections communales. Autrement dit, la qualité d'électeur communal ne sera plus requise pour participer à une consultation populaire communale. L'article 11 de l'avant-projet a dès lors été omis, et la numérotation des articles suivants, revue en conséquence.

HOOFDSTUK III Wijzigingen van de gemeentekieswet

Artikel 11

In dit artikel wordt de procedure van inschrijving op de kiezerslijst van de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie vastgesteld.

Het is ingegeven door de nieuwe § 3 die werd ingevoegd in artikel 1 van de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europees Parlement door artikel 1 van de wet van 11 april 1994 die in ons intern recht de richtlijn nr. 93/109/EG van de Raad van de Europese Unie van 6 december 1993 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het actief en passief kiesrecht bij de verkiezingen voor het Europees Parlement ten behoeve van de burgers van de Unie die verblijven in een Lid-Staat waarvan zij geen onderdaan zijn, omzet (2e uitgave van het *Belgisch Staatsblad* van 16 april 1994).

Naar analogie met wat in de voormelde wet van 23 maart 1989 is gesteld, bepaalt het nieuwe artikel 1bis, dat in de gemeentekieswet werd ingevoegd, dat voor de vaststelling van de hoedanigheid van kiezer voor de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie, de vermelding in het bevolkingsregister gelijkgesteld wordt met een inschrijving in de zin van artikel 1, § 1, 3°, van de genoemde gemeentekieswet. Deze bepaling bedoelt met name de buitenlandse ambtenaren van de Europese Gemeenschappen die krachtens een protocolakkoord gesloten tussen België en de gemeenschappelijke instellingen in april 1984, vermeld worden in de bevolkingsregisters van de gemeente waar ze hun hoofdverblijfplaats hebben gevestigd.

De nieuwe bepaling (§§ 1 en 2 van het nieuwe artikel 1bis) stemt overeen met de artikelen 7 en 8 van de richtlijn.

In tegenstelling tot wat de Raad van State beweert, is de procedure voor de inschrijving van de onderdanen van de gemeenschap op de kiezerslijst afgestemd op de procedure die ingevoerd werd ter gelegenheid van de Europese verkiezingen en waarover de Europese Gemeenschapscommissie overigens geen enkele opmerking heeft geformuleerd. Zij werd zelfs gevoelig verbeterd op een punt, om ze in overeenstemming te brengen met het bepaalde van artikel 10, § 2, van de richtlijn. Luidens deze bepaling, kan de betrokkene als hij niet op de kiezerslijst ingeschreven wordt ⁽¹⁾ of als zijn verzoek om inschrijving op de kiezerslijst afgewezen wordt, «de beroepsprocedures instellen die volgens de wetgeving van de Lid-Staat van verblijf in vergelijkbare ge-

(1) Met deze hypothese worden de Lid-Staten bedoeld waar geen stemplicht bestaat en die gebruik maken van de mogelijkheid waarover zij krachtens artikel 7, § 3, van de richtlijn beschikken om de onderdanen van de gemeenschap ambtshalve op de kiezerslijst in te schrijven.

CHAPITRE III Modifications de la loi électorale communale

Article 11

Cet article détermine la procédure d'inscription des ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne sur la liste des électeurs.

Il s'inspire du § 3 nouveau inséré dans l'article 1er de la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen par l'article 1er de la loi du 11 avril 1994 qui transpose dans notre droit interne la directive n° 93/109/CE du Conseil de l'Union européenne du 6 décembre 1993 fixant les modalités de l'exercice du droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen pour les citoyens de l'Union résidant dans un Etat membre dont ils ne sont pas ressortissants (2ième édition du *Moniteur belge* du 16 avril 1994).

D'une manière analogue à ce qui est prévu dans la loi précitée du 23 mars 1989, l'article 1erbis nouveau, inséré dans la loi électorale communale, dispose que pour la détermination de la qualité d'électeur dans le chef des ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne, la mention dans le registre de la population est assimilée à une inscription au sens de l'article 1er, § 1er, 3°, de ladite loi électorale communale. Cette disposition vise notamment les fonctionnaires étrangers des Communautés européennes qui en vertu d'un protocole d'accord passé entre la Belgique et les institutions communautaires en avril 1984, font l'objet d'une mention dans les registres de la population de la commune où ils ont établi leur résidence principale.

La nouvelle disposition (§§ 1er et 2 de l'article 1^{er}bis nouveau) est conforme aux articles 7 et 8 de la directive.

Contrairement à ce qu'affirme le Conseil d'Etat, la procédure d'inscription des ressortissants communautaires sur la liste des électeurs est calquée sur celle qui a été introduite à l'occasion des élections européennes et à propos de laquelle la Commission des Communautés européennes n'a, du reste, formulé aucune observation. Cette procédure a même été améliorée notablement sur un point, afin de la rendre conforme au prescrit de l'article 10, § 2, de la directive. Aux termes de cette disposition, l'intéressé peut, en cas de non-inscription ⁽¹⁾ ou de refus d'inscription sur la liste des électeurs, «introduire le recours que la législation de l'Etat membre de résidence prévoit, dans des cas semblables, pour les électeurs et les éligibles nationaux».

(1) Cette hypothèse vise les Etats membres dans lesquels le vote n'est pas obligatoire et qui font usage de la faculté dont ils disposent en vertu de l'article 7, § 3, de la directive, d'inscrire d'office les ressortissants communautaires sur la liste des électeurs.

vallen voor de nationale kiezers en verkiesbare personen openstaan». In § 3 van het ontworpen artikel 1bis van de gemeentekieswet wordt, zoals hieronder vermeld, in overeenstemming met deze bepaling van de richtlijn, een beroepsprocedure ingesteld tegen de beslissing waarbij de inschrijving op de kiezerslijst geweigerd wordt.

Bovendien moet de onderdaan van de gemeenschap wanneer hij zijn aanvraag tot inschrijving indient, geenszins zijn aanvraag met een verzameling documenten staven, zoals de Raad van State het beweert. Hij wordt alleen verzocht een formulier in te vullen waarvan het model voorafgaandelijk door de Minister van Binnenlandse Zaken opgesteld wordt en waarin hij, behalve zijn nationaliteit, de plaats aangeeft waar hij zijn gewoonlijke verblijfplaats heeft. Hij wordt bovendien verzocht op erewoord te verklaren dat hij in zijn Staat van herkomst niet van zijn stemrecht ontheven is.

De inhoud van dit formulier dat de onderdaan van de gemeenschap zal moeten invullen stemt volledig overeen met artikel 8, § 2, van de richtlijn. Luidens dit artikel moet de onderdaan van de gemeenschap immers, om op de kiezerslijst ingeschreven te worden, dezelfde bewijzen overleggen als een nationale kiezer en kan de Lid-Staat van verblijf van de onderdaan van de gemeenschap eisen dat hij een officiële verklaring voorlegt met vermelding van zijn nationaliteit en zijn adres in de Lid-Staat van verblijf. Deze informatie kan trouwens gemakkelijk nagekeken worden aan de hand van de bevolkingsregisters van de gemeente waar de inschrijvingsaanvraag ingediend werd.

Ten slotte wijst de Raad van State erop dat het «vervolgens aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de kiezer woont is, na te gaan of hij voldoet aan de kiesrechtvereisten». Paragraaf 2, zevende lid, van het ontworpen artikel 1bis van de gemeentekieswet zegt juist hetzelfde aangezien hij bepaalt dat «na te hebben gecontroleerd dat de kiesbevoegdheids-voorwaarden wat hem betreft zijn vervuld, het college van burgemeester en schepenen, aan de betrokkene kennis geeft van zijn gemotiveerde beslissing om deze aanvraag al dan niet in te willigen».

Deze erkenningsprocedure is niet nieuw ten overstaan van de procedure die ingevoerd werd voor de Europese verkiezingen en zij stemt trouwens, zoals hierboven vermeld, volledig overeen met de richtlijn.

Hoewel de burger van de Unie zijn kiesrecht ontleent aan het Verdrag over de Unie en aan de richtlijn die zorgt voor de uitvoering ervan, moet de overheid die hiertoe gemachtigd is in de Lid-Staat van verblijf, met name het college van burgemeester en schepenen, toch overeenkomstig artikel 10 van de richtlijn uitspraak doen over de aanvraag tot inschrijving die ingediend is door de burger van de Unie en hem tijdig inlichten over het gevolg dat aan zijn aanvraag gegeven wordt.

Het spreekt vanzelf dat de bevoegdheid van het college gebonden is in die zin dat het college de

Le § 3 de l'article 1er bis en projet de la loi électorale communale instaure, comme indiqué ci-après, en conformité avec cette disposition de la directive, une procédure d'appel contre la décision de refus d'inscription sur la liste des électeurs.

En outre, lorsqu'il introduit sa demande d'inscription, le ressortissant communautaire ne doit nullement, comme le soutient le Conseil d'Etat, étayer sa demande d'une série de documents. Il est simplement invité à remplir un formulaire dont le modèle aura été préalablement établi par le Ministre de l'Intérieur et dans lequel il indique, outre sa nationalité, le lieu où il est inscrit à titre de résidence habituelle. Il est par ailleurs invité à déclarer sur l'honneur qu'il n'est pas privé de ses droits électoraux dans son Etat d'origine.

Le contenu de ce formulaire que le ressortissant communautaire sera appelé à compléter est parfaitement conforme à l'article 8, § 2, de la directive. Aux termes de cet article en effet, le ressortissant communautaire doit, pour pouvoir être inscrit sur la liste des électeurs, apporter les mêmes preuves qu'un électeur national et l'Etat membre de résidence peut exiger du ressortissant communautaire qu'il présente une déclaration formelle précisant sa nationalité et son adresse dans l'Etat membre de résidence. Ces informations pourront du reste être aisément contrôlées à l'appui des registres de population de la commune auprès de laquelle la demande d'inscription aura été introduite.

Enfin, le Conseil d'Etat note «qu'il revient ensuite au collège des bourgmestre et échevins de la commune de résidence de vérifier si les conditions de l'électorat sont réunies dans son chef». Le § 2, alinéa 7, de l'article 1er bis en projet de la loi électorale communale ne dit pas autre chose puisqu'il prévoit qu'«après avoir vérifié que les conditions de l'électorat sont réunies dans son chef, le collège des bourgmestre et échevins notifie à l'intéressé, en la motivant, sa décision d'agréer ou non cette demande ...».

Cette procédure d'agrément n'est pas nouvelle par rapport à celle qui a été introduite pour les élections européennes et elle est du reste, comme exposé ci-dessus, rigoureusement conforme à la directive.

S'il est vrai que le citoyen de l'Union tire son droit à l'électorat du Traité de l'Union et de la directive qui en assure la concrétisation, il n'en reste pas moins que l'autorité habilitée à cet effet dans l'Etat membre de résidence, à savoir en l'occurrence, le collège des bourgmestre et échevins, doit conformément à l'article 10 de la directive, statuer sur la demande d'inscription introduite par le citoyen de l'Union et l'informer en temps utile de la suite réservée à sa demande.

Il va de soi que la compétence du collège est liée en

inschrijvingsaanvraag slechts zal kunnen weigeren als de burger van de Unie een of ander kiesbevoegdheidsvoorwaarde niet vervult.

Teneinde de nadruk te leggen op het «gebonden» karakter van de bevoegdheid van het college, werd de ontworpen § 2, zevende lid, van artikel 1bis van de gemeentekieswet geherformuleerd in de vorm van vier nieuwe leden waarin een duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen de hypothese waarin de burger van de Unie voldoet aan de kiesbevoegdheidsvoorwaarden, in welk geval hij verplicht op de kiezerslijst ingeschreven wordt, en de hypothese waarin hij niet voldoet aan één van deze kiesbevoegdheidsvoorwaarden, in welk geval het college hem kennis zal geven van zijn gemotiveerde beslissing om hem niet in te schrijven op de kiezerslijst.

Het spreekt vanzelf, zoals § 2, laatste lid, bepaalt, dat de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie wiens aanvraag tot inschrijving als kiezer ingewilligd wordt door het college van burgemeester en schepenen, zijn hoedanigheid van kiezer behoudt wanneer hij zijn verblijfplaats naar een andere gemeente verplaatst.

Bovendien dient gepreciseerd te worden dat de aanvraag tot inschrijving als kiezer ingediend kan worden tot op de dag vóór de dag waarop de kiezerslijst opgemaakt wordt (1 augustus van het verkiezingsjaar), dat wil zeggen tot en met 31 juli van het verkiezingsjaar, zelfs indien er over deze aanvraag uitspraak gedaan wordt nadat de kiezerslijst opgemaakt is.

Paragraaf 3 voegt een procedure van bezwaarschrift en beroep in, ingeval het college van burgemeester en schepenen weigert de aanvraag tot inschrijving als kiezer van de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie in te willigen.

Paragraaf 4 bepaalt tenslotte dat als de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie die op zijn verzoek ingeschreven werd op de kiezerslijst van de gemeente van zijn verblijfplaats, de schrapping van deze lijst vraagt en verkrijgt, hij pas na de gemeenteraadsverkiezingen waarvoor hij ingeschreven was, een nieuwe aanvraag tot inschrijving zal kunnen indienen. Met andere woorden, hij zal niet kunnen deelnemen aan deze verkiezingen, maar niets verhindert hem deel te nemen aan de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

Artikel 12

Dit artikel past de bepaling van de gemeentekieswet in verband met de kiezerslijst aan op basis van de mogelijkheid die aan de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie wordt geboden om zich op hun verzoek te laten inschrijven.

In haar nieuwe versie voorziet de bepaling erin dat voor diegenen wier inschrijvingsaanvraag ingewilligd werd, op de kiezerslijst behalve hun naam, voornamen,

ce sens que celui-ci ne sera fondé à refuser la demande d'inscription que si le citoyen de l'Union ne remplit pas l'une ou l'autre des conditions de l'électorat.

Afin de mettre l'accent sur le caractère «lié» de la compétence du collège, le § 2, alinéa 7, en projet de l'article 1er bis de la loi électorale communale a été reformulé sous forme de quatre alinéas nouveaux qui font clairement la distinction entre l'hypothèse où le citoyen de l'Union remplit les conditions de l'électorat, auquel cas il sera nécessairement inscrit sur la liste des électeurs, et celle où il ne satisfait pas à l'une ou l'autre de ces conditions, auquel cas le collège lui notifiera sa décision, dûment motivée, de ne pas l'inscrire sur la liste des électeurs.

Il va de soi que comme le précise le § 2, dernier alinéa, le ressortissant non belge de l'Union européenne qui a vu sa demande d'inscription comme électeur agréée par le collège des bourgmestre et échevins, conserve sa qualité d'électeur lorsqu'il transfère sa résidence dans une autre commune.

Par ailleurs, il importe de préciser que la demande d'inscription comme électeur peut être introduite jusqu'au jour qui précède celui où la liste des électeurs est arrêtée (le 1er août de l'année d'élection), soit jusqu'au 31 juillet de l'année de l'élection, même s'il est statué sur cette demande après que la liste des électeurs a été arrêtée.

Quant au § 3, il instaure une procédure de réclamation et d'appel en cas de refus du collège des bourgmestre et échevins d'agréer la demande d'inscription comme électeur du ressortissant non belge de l'Union européenne.

Enfin, le § 4 prévoit que si après avoir été inscrit à sa demande sur la liste des électeurs de la commune de sa résidence, le ressortissant non belge de l'Union européenne sollicite et obtient sa radiation de ladite liste, il ne pourra introduire une nouvelle demande d'inscription comme électeur que postérieurement aux élections communales en vue desquelles il avait été inscrit : en d'autres termes, il ne pourra pas participer à ces élections, mais rien n'empêche qu'il participe aux élections communales suivantes.

Article 12

Cet article adapte la disposition de la loi électorale communale qui traite de la liste des électeurs en fonction de la faculté offerte aux ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne de s'y faire inscrire à leur demande.

La disposition prévoit dans sa nouvelle rédaction que pour ceux d'entre eux dont la demande d'inscription aura été agréée, la liste des électeurs mentionnera outre

geboortedatum, geslacht en hoofverblijfpaats, ook hun nationaliteit vermeld wordt om ze van de Belgische kiezers te kunnen onderscheiden, alsook de letter «G» (voor «gemeenten») : deze kiezers zullen uitsluitend voor de gemeenteraadsverkiezingen tot de stemming opgeroepen worden.

Artikel 13

In dit artikel wordt artikel 9 van de richtlijn omgezet. Het voegt daartoe in artikel 23, § 1, van de gemeentekieswet een bepaling (nieuw achtste lid) in dat de inhoud verduidelijkt van de schriftelijke verklaring die de kandidaten onderdanen van een andere Lid-Staat van de Europese Unie bij de akte van bewilliging van hun kandidatuur moeten bijvoegen.

Artikel 14

Aangezien de verkiesbaarheidsvoorwaarden voortaan overeenstemmen met de kiesbevoegdheidsvoorwaarden, wijzigt artikel 15 van het ontwerp artikel 65 van de gemeentekieswet met betrekking tot de verkiesbaarheidsvoorwaarden door te bepalen dat om verkozen te kunnen worden en gemeenteraadslid te blijven, men kiezer moet zijn en de kiesbevoegdheidsvoorwaarden moet bewaren die bedoeld zijn in artikel 1 – het gaat om de voorwaarden die moeten vervuld zijn door de Belgen – of in artikel 1bis – het gaat om de voorwaarden die moeten vervuld zijn door de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie die een aanvraag tot inschrijving op de kiezerslijst hebben ingediend.

Parallel met deze wijziging verplicht artikel 14 van het ontwerp het hoofdbureau ertoe, wanneer het de geldigheid van de voordrachtsakten onderzoekt, de kandidaten af te wijzen die niet de hoedanigheid van kiezer bezitten en, wat meer bepaald de kandidaten onderdanen van een andere Lid-Staat van de Europese Unie betreft, de kandidaten af te wijzen die bij de bewilligingsakte van hun kandidatuur niet de verklaring en, in voorkomend geval, het bewijs hebben gevoegd waarvan hierboven sprake in de commentaar bij artikel 13. Artikel 26, §2, tweede lid, van de gemeentekieswet wordt in die zin aangepast.

Artikel 15

Dit artikel wijzigt de bepaling van de gemeentekieswet die handelt over de verkiesbaarheidsvoorwaarden voor het mandaat van gemeenteraadslid (artikel 65 van deze wet).

Wat de wijziging betreft die aan het eerste lid aangebracht werd, zie de commentaar bij artikel 14.

De opheffing van de punten 2° en 3° van het tweede lid van artikel 65 is gerechtvaardigd door het feit dat

leurs nom, prénoms, date de naissance, sexe et résidence principale, leur nationalité, de façon à pouvoir les distinguer des électeurs belges, ainsi que la lettre «C» (pour «communales») : ces électeurs ne seront en effet convoqués au scrutin que pour les seules élections communales.

Article 13

Cet article transpose l'article 9 de la directive. Il insère à cet effet dans l'article 23, § 1er, de la loi électorale communale une disposition (alinéa 8 nouveau) précisant le contenu de la déclaration écrite que les candidats ressortissants d'un autre Etat membre de l'Union européenne doivent joindre à l'acte d'acceptation de leur candidature.

Article 14

Les conditions d'éligibilité coïncidant désormais avec les conditions de l'électorat, l'article 15 du projet modifie l'article 65 de la loi électorale communale ayant trait aux conditions d'éligibilité en disposant que pour pouvoir être élu et rester conseiller communal, il faut être électeur et conserver les conditions de l'électorat visées à l'article 1er - il s'agit de celles qui doivent être réunies dans le chef des belges - ou à l'article 1erbis - il s'agit de celles qui doivent être réunies dans le chef des ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne ayant introduit une demande d'inscription sur la liste des électeurs.

En parallèle avec cette modification, l'article 14 du projet fait obligation au bureau principal, lorsqu'il examine la validité des actes de présentation, d'écarter les candidats qui ne possèdent pas la qualité d'électeur et, s'agissant plus particulièrement des candidats ressortissants d'un autre Etat membre de l'Union européenne, d'écarter ceux d'entre eux qui n'auront pas joint à l'acte d'acceptation de leur candidature la déclaration et, le cas échéant, l'attestation dont question ci-avant dans le commentaire de l'article 13. L'article 26, § 2, alinéa 2, de la loi électorale communale est adapté en ce sens.

Article 15

Cet article modifie la disposition de la loi électorale communale qui traite des conditions d'éligibilité au mandat de conseiller communal (article 65 de ladite loi).

Pour ce qui concerne la modification apportée à l'alinéa 1er, voir le commentaire de l'article 14.

L'abrogation des points 2° et 3° de l'alinéa 2 de l'article 65 se justifie par le fait que ces conditions doivent

deze voorwaarden reeds vervuld moeten zijn om kiezer te zijn en dat volgens het eerste lid zoals het opnieuw is geformuleerd, men kiezer moet zijn om tot gemeenteraadslid verkozen te kunnen worden.

Het derde lid kan zonder nadeel worden opgeheven, vermits de verkiesbaarheidsvoorwaarden overeenstemmen met de kiesbevoegdheidsvoorwaarden en artikel 1 van de gemeentekieswet (en het nieuwe artikel 1bis dat hiervoor naar artikel 1 verwijst) de datum vaststelt waarop de verschillende kiesbevoegdheidsvoorwaarden vervuld moeten zijn.

Dit is, Dames en Heren, de inhoud van het wetsontwerp dat de Regering de eer heeft aan uw beraadslagingen voor te leggen.

*De vice -eerste minister en
minister van Binnenlandse Zaken,*

L. VAN DEN BOSSCHE

déjà être réunies pour être électeur et que selon l'alinéa 1er tel qu'il est reformulé, il faut être électeur pour pouvoir être élu conseiller communal.

L'alinéa 3 peut être abrogé sans inconvénient puisque les conditions d'éligibilité coïncident avec celles de l'électorat et que l'article 1er de la loi électorale communale (et l'article 1erbis nouveau qui renvoie sur ce point à l'article 1er) détermine la date à laquelle les diverses conditions de l'électorat doivent être remplies.

Telle est, Mesdames, Messieurs, la teneur du projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations.

*Le vice-premier ministre et
ministre de l'Intérieur,*

L. VAN DEN BOSSCHE

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, van de nieuwe gemeentewet en van de gemeentekieswet, en tot uitvoering van de richtlijn van de Raad van de Europese Unie nr. 94180/EG dd. 19 december 1994

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 1

Wijziging van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen

Art 2

In artikel 1, § 5, eerste lid, van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, vervangen bij de gewone wet van 16 juli 1993, wordt het woord «kiezerslijst» vervangen door de woorden «lijst van de Belgische kiezers».

HOOFDSTUK II

Wijzigingen van de nieuwe gemeentewet

Art 3

In de nieuwe gemeentewet, gecodificeerd bij het koninklijk besluit van 24 juni 1988 en bekrachtigd bij de wet van 26 mei 1989, wordt artikel 13, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 30 mei 1989, aangepast als volgt:

1° in het eerste lid, eerste zin, wordt het woord «Belgische» tussen het woord «de» en het woord «verkozenen» ingevoegd ;

2° in het tweede lid, wordt het woord «Belgische» tussen de woorden «buiten de» en het woord «verkozenen» en tussen het woord «de» en het woord «gemeenteraadskiezers».

Art 4

In artikel 14 van dezelfde wet, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 30 mei 1989, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden «van Belgische nationaliteit» na de woorden «door de eerstgekozen schepen» en na de woorden «een andere schepen» ingevoegd;

2° in het tweede lid worden de woorden «van Belgische nationaliteit» na de woorden «of een gemeenteraadslid» ingevoegd.

Art 5

In artikel 15 van dezelfde wet gewijzigd bij de wet van 21 maart 1991 en het koninklijk besluit van 30 mei 1989 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'Etat

Avant-projet de loi modifiant la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, la nouvelle loi communale et la loi électorale communale, et portant exécution de la directive du Conseil de l'Union européenne n° 94/80/CE du 19 décembre 1994

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

CHAPITRE 1er

Modification de la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales

Art 2

Dans l'article 1er, § 5, alinéa 1er, de la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, le mot «belges» est inséré entre le mot «électeurs» et le mot «arrêtée».

CHAPITRE II

Modifications de la nouvelles loi communale

Art. 3

Dans la nouvelle loi communale codifiée par l'arrêté royal du 24 juin 1988 et ratifiée par la loi du 26 mai 1989, l'article 13, modifié par l'arrêté royal du 30 mai 1989, est modifié comme suit :

1° dans l'alinéa 1er, première phrase, le mot «belges» est inséré entre le mot «élus» et les mots «au conseil communal» ;

2° dans l'alinéa 2, le mot «belges» est inséré entre les mots «en dehors des élus» et les mots «au conseil» ainsi qu'entre les mots «parmi les électeurs» et les mots «de la commune».

Art 4

A l'article 14 de la même loi, modifié par l'arrêté royal du 30 mai 1989, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans l'alinéa 1er, les mots «de nationalité belge» sont insérés après les mots «par l'échevin» ainsi qu'après les mots «un autre échevin» ;

2° dans l'alinéa 2, les mots «de nationalité belge» sont insérés après les mots «ou un conseiller communal».

Art 5

A l'article 15 de la même loi, modifié par la loi du 21 mars 1991 et par l'arrêté royal du 30 mai 1989, sont apportées les modifications suivantes:

1° in § 1, eerste lid, eerste zin, worden de woorden «uit zijn midden» vervangen door de woorden «onder de gemeenteraadsleden met Belgische nationaliteit»;

2° §2 wordt als volgt gewijzigd:

a) het tweede lid wordt aangevuld met de woorden «onverminderd het vijfde en zesde lid» ;

b) in het vijfde lid wordt het woord «Belgische» ingevoegd tussen de woorden «tot raadslid gekozen» en het woord «kandidaten»;

c) na het vijfde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidend als volgt :

«Als een lijst meer schepenmandaten verkrijgt dan zij tot raadslid gekozen Belgische kandidaten telt, gaat men tewerk zoals aangegeven in het vierde lid.».

Art 6

In artikel 17, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 21 maart 1991, wordt het woord «Belgische» tussen het woord «het» en het woord «gemeenteraadslid» ingevoegd.

Art 7

In artikel 18, vijfde lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 21 maart 1991 en gewijzigd bij de wet van 29 juni 1992, worden de woorden «van Belgische nationaliteit» ingevoegd tussen het woord «raadslid» en het woord «aangewezen».

Art. 8

Artikel 71 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 21 maart 1991, 16 juli 1993 en 11 juli 1994, wordt gewijzigd als volgt:

1° het huidige beschikkende gedeelte, dat het eerste lid wordt, wordt aangevuld met een punt 9°, luidend als volgt :

«9° elke persoon die een ambt of mandaat uitoefent dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, schepen of burgemeester in een lokale basisoverheid van een andere Lid-Staat van de Europese Unie.» ;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, luidend als volgt:

«De bepalingen van het eerste lid, 1 tot 8°, zijn eveneens van toepassing op de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in België verblijven voor de uitoefening in een andere Lid-Staat van de Europese Unie van ambten die gelijkwaardig zijn aan die bedoeld in deze bepalingen.».

Art 9

Artikel 72 van dezelfde wet wordt aangevuld met een tweede lid, luidend als volgt:

«Wat het mandaat van schepen betreft, zijn de bepalingen van het eerste lid eveneens van toepassing op de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in België

1° dans le § 1er, alinéa 1er, première phrase, les mots «en son sein» sont remplacés par les mots «a parmi les conseillers de nationalité belge» ;

2° le § 2 est modifié comme suit :

a) l'alinéa 2 est complété par les mots «sans préjudice des alinéas 5 et 6» ;

b) dans l'alinéa 5, le mot «belges» est inséré entre le mot «candidats» et le mot «élus»;

c) un nouvel alinéa, libellé comme suit, est inséré après l'alinéa 5 :

«Si une liste obtient plus de mandats d'échevin qu'elle ne porte de candidats belges élus membres du conseil, il est procédé comme indiqué à l'alinéa 4.».

Art 6

Dans l'article 17, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi du 21 mars 1991, le mot «belge» est inséré entre le mot «membre» et les mots «du conseil».

Art 7

Dans l'article 18, alinéa 5, de la même loi, remplacé par la loi du 21 mars 1991 et modifié par la loi du 29 juin 1992, les mots «de nationalité belge» sont insérés entre le mot «conseiller» et le mot «désigné».

Art 8

L'article 71 de la même loi, modifié par les lois des 21 mars 1991, 16 juillet 1993 et 11 juillet 1994, est modifié comme suit:

1° le dispositif actuel, qui devient l'alinéa 1er, est complété par un point 9°, rédigé comme suit:

«9° toute personne qui exerce une fonction ou un mandat équivalent à celui de conseiller communal, échevin ou bourgmestre dans une collectivité locale de base d'un autre Etat membre de l'Union européenne.» ;

2° il est ajouté un alinéa 2, libellé comme suit:

«Les dispositions de l'alinéa 1er, 1° à 8°, sont également applicables aux ressortissants non belges de l'Union européenne résidant en Belgique pour l'exercice par ceux-ci dans un autre Etat membre de l'Union européenne de fonctions équivalentes à celles qui sont visées dans ces dispositions.».

Art. 9

L'article 72 de la même loi est complété par un alinéa 2, libellé comme suit:

«Pour ce qui concerne le mandat d'échevin, les dispositions de l'alinéa 1er sont également applicables aux ressortissants non belges de l'Union européenne résidant en Belgique pour

verblijven voor de uitoefening in een andere Lid-Staat van de Europese Unie van ambten die gelijkwaardig zijn aan die bedoeld in deze bepalingen.».

Art 10

In artikel 279, derde lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 16 juni 1989 en aangevuld bij de wet van 21 maart 1991 worden de woorden «van Belgische nationaliteit» ingevoegd tussen de woorden «een raadslid» en de woorden «van wie de taalaanhorigheid».

Art 11

Artikel 322, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 10 april 1995, wordt vervangen door de volgende bepaling :

«Alleen de gemeenteraadskiezers kunnen deelnemen aan de volksraadpleging.».

HOOFDSTUK III Wijzigingen van de gemeente kieswet

Art. 12

Een artikel *1bis*, luidend als volgt, wordt ingevoegd in de gemeentekieswet, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 4 augustus 1932:

«Art. *1bis*. - § 1. Kunnen de hoedanigheid van gemeenteraadskiezer verwerven, de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie die, behalve wat betreft de nationaliteit, voldoen aan de andere kiesbevoegdheidsvoorwaarden bedoeld in artikel 1, § 1, en die, overeenkomstig § 2 van dit artikel, hun wil te kennen hebben gegeven om dit stemrecht in België uit te oefenen.

Voor de toepassing van het eerste lid worden de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in de bevolkingsregisters staan vermeld, geacht te voldoen aan de in 3° van artikel 1, § 1, bedoelde voorwaarde.

Het stemrecht wordt echter ontzegd aan de personen bedoeld in het eerste lid die, ten gevolge van een individuele burgerrechtelijke of strafrechtelijke beslissing, in hun Staat van herkomst van hun stemrecht ontheven zijn.

§ 2. Om te kunnen worden ingeschreven op de in artikel 3, § 1 bedoelde kiezerslijst, moeten de in § 1 van dit artikel bedoelde personen bij de gemeente waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben gevestigd een schriftelijke aanvraag indienen overeenkomstig het door de Minister van Binnenlandse Zaken vastgestelde model met vermelding van :

1° hun nationaliteit;

2° het adres van hun hoofdverblijfplaats.

In deze aanvraag moet de betrokken persoon op erewoord verklaren dat hij niet ontheven is van het stemrecht in zijn Staat van herkomst.

De artikelen *7bis* en 13 van het Kieswetboek zijn mede van toepassing.

De kennisgevingen bedoeld in artikel 13 van het

l'exercice par ceux-ci dans un autre Etat membre de l'Union européenne de fonctions équivalentes à celles qui sont visées dans ces dispositions.».

Art 10

Dans l'article 279, alinéa 3, de la même loi, inséré par la loi du 16 juin 1989 et complété par la loi du 21 mars 1991, les mots «de nationalité belge» sont insérés entre les mots «un conseiller» et les mots «d'appartenance linguistique».

Art 11

L'article 322, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 10 avril 1995, est remplacé par la disposition suivante :

«Seuls les électeurs communaux peuvent participer à la consultation populaire.».

CHAPITRE III Modifications de la loi électorale communale

Art. 12

Un article 1er *bis* rédigé comme suit est inséré dans la loi communale, coordonnée par l'arrêté royal du 4 août 1932:

«Art. 1er *bis*. - § 1er. Peuvent acquérir la qualité d'électeur pour la commune les ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne qui, hormis la nationalité, réunissent les autres conditions de l'électorat visées à l'article 1er, § 1er, et qui ont manifesté, conformément au § 2 du présent article, leur volonté d'exercer ce droit de vote en Belgique.

Pour l'application de l'alinéa 1er, les ressortissants non belges de l'Union européenne qui font l'objet d'une mention dans les registres de population sont censés satisfaire à la condition visée au 3° de l'article 1er, § 1er.

Sont toutefois privées de leur droit de vote les personnes visées à l'alinéa 1er qui, par l'effet d'une décision individuelle en matière civile ou pénale, ont été déchues de leur droit de vote dans leur Etat d'origine.

§ 2. Pour pouvoir être inscrites sur la liste des électeurs visée à l'article 3, § 1er, les personnes visées au § 1er du présent article doivent introduire auprès de la commune où elles ont établi leur résidence principale une demande écrite conforme au modèle fixé par le Ministre de l'Intérieur et mentionnant:

1° leur nationalité ;

2° l'adresse de leur résidence principale ;

Dans cette demande la personne concernée doit déclarer sur l'honneur qu'elle n'est pas déchue du droit de vote dans son Etat d'origine.

Les articles *7bis* et 13 du Code électoral sont applicables.

Toutefois, les notifications visées par l'article 13 du Code

Kieswetboek worden echter door de betrokken parketten of griffies van de hoven en rechtbanken gedaan op uitdrukkelijk verzoek van de gemeentelijke overheden, wanneer deze laatste hebben vastgesteld dat de persoon die om zijn inschrijving op de kiezerslijst heeft gevraagd, onder de toepassing kan vallen van de maatregelen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 en 7 van het Kieswetboek.

Deze kennisgevingen worden binnen tien dagen na ontvangst van de aanvraag van de gemeentelijke overheid doorgestuurd. Indien er geen grond tot kennisgeving bestaat, wordt de gemeentelijke overheid daarvan binnen dezelfde termijn in kennis gesteld.

In geval van kennisgeving nadat de kiezerslijst is opgemaakt, wordt de betrokkene van deze lijst geschrapt.

Na te hebben gecontroleerd dat de kiesbevoegdheidsvoorwaarden wat hem betreft zijn vervuld, geeft het college van burgemeester en schepenen van de gemeente van verblijf aan de betrokkene kennis van zijn gemotiveerde beslissing om deze aanvraag, overeenkomstig de door de Minister van Binnenlandse Zaken vastgestelde modellen al dan niet in te willigen. In geval van weigering geschiedt de kennisgeving bij een ter post aangetekend schrijven. De inwilliging wordt in de bevolkingsregisters vermeld volgens de door de Koning vastgestelde nadere regelen.

Onontvankelijk worden verklaard de aanvragen die worden ingediend tijdens de periode die begint op de datum van het opmaken van de kiezerslijst en afloopt op de datum van de verkiezing waarvoor ze werd opgemaakt.

Buiten de periode bedoeld in het vorige lid kan iedereen die in de hoedanigheid van kiezer erkend is, schriftelijk verklaren bij de gemeente waar hij zijn hoofdverblijfplaats gevestigd heeft dat hij van deze hoedanigheid afziet.

De in de voorgaande leden bedoelde erkenning blijft geldig zolang de betrokkene blijft voldoen aan de kiesbevoegdheidsvoorwaarden of zolang hij niet afgezien heeft van zijn hoedanigheid van kiezer, ongeacht de gemeente waar hij zijn verblijfplaats in België heeft gevestigd.

§ 3. Ingeval zijn aanvraag tot inschrijving als kiezer geweigerd wordt, kan de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie, binnen de tien dagen na de in § 2, zevende lid, bedoelde kennisgeving, zijn eventuele bezwaren meedelen per aangetekende brief die gericht wordt aan het college van burgemeester en schepenen. Het college doet binnen de acht dagen na ontvangst van het bezwaarschrift uitspraak, en zijn beslissing wordt onmiddellijk per aangetekende brief betekend aan de betrokkene.

Als het college van burgemeester en schepenen bij zijn beslissing van weigering blijft, kan de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie binnen de acht dagen na in het vorige lid bedoelde kennisgeving een beroep aantekenen tegen deze beslissing bij het Hof van Beroep.

Het beroep wordt aangetekend door middel van een verzoek aan de procureur-generaal van het Hof van Beroep. Deze brengt het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeente hiervan onmiddellijk op de hoogte.

De partijen beschikken over een termijn van tien dagen vanaf de indiening van het verzoek om nieuwe conclusies in te dienen. Na het verstrijken van deze termijn stuurt de procureur-generaal het dossier, samen met de nieuwe stukken

électoral sont faites par les parquets ou les greffes des cours et tribunaux concernés à la demande expresse des autorités communales lorsque celles-ci ont constaté que la personne qui a sollicité son inscription sur la liste des électeurs est susceptible de tomber sous l'application des mesures d'exclusion ou de suspension visées par les articles 6 et 7 du Code électoral.

Ces notifications sont transmises dans les dix jours de la réception de la demande des autorités communales. S'il n'y a pas lieu à notification, les autorités communales en sont avisées dans le même délai.

En cas de notification après que la liste des électeurs a été établie, l'intéressé est rayé de ladite liste.

Après avoir vérifié que les conditions d'électorat sont réunies dans son chef, le collège des bourgmestre et échevins de la commune de résidence notifie à l'intéressé, en la motivant, sa décision d'agréer ou non cette demande, conformément aux modèles fixés par le Ministre de l'Intérieur. En cas de refus, la notification en est faite par lettre recommandée à la poste. Mention de l'agrément est portée aux registres de la population selon les modalités fixées par le Roi.

Sont déclarées irrecevables, les demandes introduites durant la période prenant cours le jour de l'établissement de la liste des électeurs et expirant le jour de l'élection pour laquelle elle est établie.

En dehors de la période visée à l'alinéa précédent, toute personne qui a été agréée en qualité d'électeur peut déclarer par écrit renoncer à cette qualité auprès de la commune où elle a établi sa résidence principale.

L'agrément visé aux alinéas précédents reste valable aussi longtemps que l'intéressé continue à réunir les conditions d'électorat ou n'a pas renoncé à sa qualité d'électeur, quelle que soit la commune de sa résidence en Belgique.

§ 3. Au cas où sa demande d'inscription comme électeur est refusée, le ressortissant non belge de l'Union européenne peut, dans les dix jours de la notification visée au § 2, alinéa 7, faire valoir ses objections éventuelles par lettre recommandée à la poste adressée au collège des bourgmestre et échevins. Le collège se prononce dans les huit jours de la réception de la réclamation et sa décision est immédiatement notifiée à l'intéressé par lettre recommandée à la poste.

Si le collège des bourgmestre et échevins maintient sa décision de refus, le ressortissant non belge de l'Union européenne peut interjeter appel de cette décision devant la Cour d'appel dans un délai de huit jours à compter de la notification visée à l'alinéa précédent.

L'appel est introduit par une requête remise au procureur général près la Cour d'appel. Celui-ci en informe aussitôt le collège des bourgmestre et échevins de la commune concernée.

Les parties disposent d'un délai de dix jours à dater de la remise de la requête pour déposer de nouvelles conclusions. Ce délai expiré, le procureur général envoie dans les deux jours le dossier, auxquelles sont jointes les nouvelles pièces

of conclusies, binnen de twee dagen naar de hoofdgriffier van het Hof van Beroep, die de ontvangst daarvan bevestigt.

De artikelen 28 tot 39 van het Kieswetboek zijn van toepassing.

§ 4. Indien de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie, na in de hoedanigheid van kiezer erkend te zijn, schriftelijk verklaard heeft bij de gemeente van zijn verblijfplaats dat hij van deze hoedanigheid afziet, mag hij pas na de gemeenteraadsverkiezingen waarvoor hij als kiezer ingeschreven was, toegelaten worden om een nieuwe aanvraag tot erkenning als kiezer in te dienen.».

Art 13

In artikel 3, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij de gewone wet van 16 juli 1993 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, punt 1, worden de woorden «in artikel 1, § 1» vervangen door de woorden «in de artikelen 1, § 1 en 1bis»;

2° in het derde lid, wordt de volgende bepaling tussen de eerste en de tweede zin ingevoegd :

«Voor de kiezers die in deze hoedanigheid erkend zijn krachtens artikel 1 bis, wordt hun nationaliteit vermeld op de kiezerslijst. Bovendien staat naast hun naam de letter «G».».

Art 14

In artikel 23, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 5 juli 1976, 2 augustus 1988, 16 juli 1993, 11 april 1994, 24 mei 1994 en 7 juli 1994, worden de volgende leden tussen het zevende en het achtste lid ingevoegd :

«De niet-Belgische kandidaten van de Europese Unie voegen bij de bewilligingakte van hun kandidatuur een individuele geschreven en ondertekende verklaring waarin ze hun nationaliteit en het adres van hun hoofdverblijfplaats vermelden en waarin ze verklaren:

1° dat zij in een lokale basisoverheid van een andere Lid-Staat van de Europese Unie geen ambt of mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, schepen of burgemeester;

2° dat zij in een andere Lid-Staat van de Europese Unie geen functies uitoefenen die gelijkwaardig zijn met die welke worden bedoeld in artikel 71 van de nieuwe gemeentewet;

3° dat zij op de datum van de verkiezing van de verkiezing niet ontheven of geschorst zijn van het verkiesbaarheidsrecht in hun Staat van herkomst.

In geval van twijfel over de verkiesbaarheid van de kandidaat, meer bepaald na kennisname van zijn verklaring, kan de voorzitter van het hoofdbureau eisen dat deze kandidaat een attest van de bevoegde overheden van zijn Staat van herkomst indient waarin verklaard wordt dat hij niet ontheven of geschorst is van het verkiesbaarheidsrecht in deze Staat, of dat deze overheden daarvan iets bekend is.».

ou conclusions, au greffier en chef de la Cour d'appel qui en accuse réception.

Les articles 28 à 39 du Code électoral sont applicables.

§ 4. Si après avoir été agréé en qualité d'électeur, le ressortissant non belge de l'Union européenne a déclaré par écrit auprès de la commune de sa résidence renoncer à cette qualité, il n'est autorisé à réintroduire une nouvelle demande d'agrément comme électeur que postérieurement aux élections communales en prévision desquelles il avait été inscrit en cette qualité.».

Art 13

A l'article 3, § 1er, de la même loi, modifié par la loi ordinaire du 16 juillet 1993 sont apportées les modifications suivantes:

1° dans l'alinéa 2, point 1, les mots «à l'article 1er, § 1er» sont remplacés par les mots «aux articles 1er, § 1er et 1^{er}bis» ;

2° dans l'alinéa 3, la disposition suivante est insérée entre les première et deuxième phrases :

«Pour les électeurs qui ont été agréés en cette qualité en vertu de l'article 1^{er}bis, la liste des électeurs mentionne leur nationalité. En outre, la lettre «C» figure en regard de leur nom.».

Art 14

Dans l'article 23, § 1er, de la même loi, modifié par les lois des 5 juillet 1976, 2 août 1988, 16 juillet 1993, 11 avril 1994, 24 mai 1994 et 7 juillet 1994, les alinéas suivants sont insérés entre les alinéas 7 et 8 :

«Les candidats non belges de l'Union européenne joignent à l'acte d'acceptation de leur candidature une déclaration individuelle écrite et signée qui mentionne leur nationalité et l'adresse de leur résidence principale et dans laquelle ils attestent:

1° qu'ils n'exercent pas une fonction ou un mandat équivalent à celui de conseiller communal, échevin ou bourgmestre dans une collectivité locale de base d'un autre Etat membre de l'Union européenne;

2° qu'ils n'exercent pas dans un autre Etat membre de l'Union européenne des fonctions équivalentes à celles visées à l'article 71 de la nouvelle loi communale;

3° qu'ils ne sont pas déchus ni suspendus, à la date de l'élection, du droit d'éligibilité dans leur Etat d'origine.

En cas de doute sur l'éligibilité du candidat, notamment au vu de sa déclaration, le président du bureau principal peut exiger que ce candidat produise une attestation émanant des autorités compétentes de son Etat d'origine et certifiant qu'il n'est pas déchu ni suspendu, à la date de l'élection, du droit d'éligibilité dans cet Etat, ou que ces autorités n'ont pas connaissance d'une telle déchéance ou suspension.»

Art 15

In artikel 26, § 2, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 9 juni 1982, 2 augustus 1988 en 16 juli 1993, wordt het tweede lid vervangen door het volgende lid :

«Het hoofdbureau wijst de kandidaten af die niet de hoedanigheid van kiezer bezitten. Het wijst ook de niet Belgische kandidaten van de Europese Unie af die bij hun bewilligingsakte niet de verklaring en, in voorkomend geval, evenmin het bewijs gevoegd hebben die bedoeld zijn in artikel 23, § 1, achtste en negende lid.».

Art 16

In artikel 65 van dezelfde wet, gewijzigd bij de gewone wet van 16 juli 1993, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door het volgende lid :

«Om tot gemeenteraadslid verkozen te kunnen worden en blijven, moet men kiezer zijn en de in artikel 1 of artikel 1bis bedoelde kiesbevoegdheidsvoorwaarden behouden.»;

2° in het tweede lid worden de punten 2° en 3° opgeheven en wordt punt 4° punt 2°;

3° in het tweede lid worden de woorden «van de bepalingen vermeld in 1° tot 3°», die voorkomen in punt 4° dat punt 2° wordt, vervangen door de woorden «van de bepaling vermeld in 1°»;

4° het derde lid wordt opgeheven.

HOOFDSTUK IV Overgangsbepaling

Art 17

De artikelen 5, 6, 7 en 10 zijn van toepassing tot de dag die de tweede zondag van oktober van het jaar 2006 voorafgaat.

Artikel 9 is pas van toepassing vanaf de tweede zondag van oktober van het jaar 2006.

Art 15

Dans l'article 26, § 2, de la même loi, modifié par les lois des 9 juin 1982, 2 août 1988 et 16 juillet 1993, l'alinéa 2 est remplacé par l'alinéa suivant:

«Le bureau principal écarte les candidats qui ne possèdent pas la qualité d'électeur. Il écarte également les candidats non belges de l'Union européenne qui n'ont pas joint à leur acte d'acceptation la déclaration et, le cas échéant, l'attestation visées à l'article 23, § 1er, alinéas 8 et 9.».

Art 16

A l'article 65 de la même loi, modifié par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, sont apportées les modifications suivantes :

1° l'alinéa 1er est remplacé par l'alinéa suivant:

«Pour pouvoir être élu et rester conseiller communal, il faut être électeur et conserver les conditions de l'électorat visées à l'article 1er ou à l'article 1erbis.»;

2° dans l'alinéa 2, les points 2° et 3° sont abrogés et le point 4° devient le point 2°;

3° dans l'alinéa 2, les mots «des dispositions prévues au 1° à 3°» figurant au point 4° qui devient le point 2°, sont remplacés par les mots «de la disposition prévue au 1°»;

4° l'alinéa 3 est abrogé.

CHAPITRE IV Disposition transitoire

Art 17

Les articles 5, 6, 7 et 10 sont applicables jusqu'au jour qui précède le deuxième dimanche d'octobre de l'an 2006.

L'article 9 n'est d'application qu'à partir du deuxième dimanche d'octobre de l'an 2006.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede vakantiekamer, op 10 juli 1998 door de Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste een maand, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot wijziging van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, van de nieuwe gemeentewet en van de gemeentekieswet, en tot uitvoering van de richtlijn van de Raad van de Europese Unie nr. 94/80/EG van 19 december 1994» heeft op 13 augustus 1998 het volgende advies gegeven :

VOORAFGAANDE OPMERKING

Op 23 februari 1998 is bij de Raad van State een voorontwerp van wet ingediend «houdende de bepalingen inzake verkiezingen en tot omzetting van de richtlijn van de Raad van de Europese Unie nr. 94/80/EG van 19 december 1994». De Raad heeft op 23 maart advies L. 27.449/2 uitgebracht waarin hij er onder meer op wijst dat «artikel 8, tweede lid, van de Grondwet moet worden herzien voordat de richtlijn van 19 december 1994 in het Belgische recht wordt omgezet».

De regering en de wetgevende kamers zijn niet in de mogelijkheid geweest onmiddellijk zulk een herziening van de Grondwet uit te voeren en hebben de voormelde richtlijn dus niet tijdig kunnen omzetten.

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft in zijn arrest van 9 juli 1998 in de zaak C-323/97, Commissie van de Europese Gemeenschappen tegen Koninkrijk België, vastgesteld : «Door niet binnen de gestelde termijn de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking te doen treden die nodig zijn voor het volgen van richtlijn 94/80/EG van de Raad van 19 december 1994 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het actieve en passieve kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen ten behoeve van de burgers van de Unie die verblijven in een lidstaat waarvan zij de nationaliteit niet bezitten, is het Koninkrijk België de krachtens artikel 14, eerste alinea, van die richtlijn op hem rustende verplichtingen niet nagekomen.».

Het voorontwerp van wet, dat op 23 februari 1998 is voorgelegd aan de Raad van State, waarvan de memorie van toelichting intussen is gewijzigd en waarover opnieuw is beraadslaagd in de ministerraad op 10 juli, wordt weer aan de Raad van State voorgelegd. In een brief van dezelfde dag geven de Eerste Minister en de Minister van Binnenlandse Zaken de bedoeling van de regering te kennen om het aan de Raad van State voorgelegde ontwerp begin september bij het bureau van de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen. Zodoende zou de bespreking ervan zo snel mogelijk kunnen worden aangevat en zulks, zo wordt gepreciseerd, na de goedkeuring van het voorstel tot herziening van artikel 8 van de Grondwet.

Als bijlage bij het dossier dat ze overzenden aan de Raad van State, doen de Eerste Minister en de Minister van Binnenlandse Zaken tevens het voorstel geworden tot herziening van het derde en vierde lid van artikel 8 van de Grondwet dat de Regering van plan is in te dienen en dat,

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre des vacations, saisi par le Premier Ministre et par le Ministre de l'Intérieur, le 10 juillet 1998, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas un mois, sur un avant-projet de loi «modifiant la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, la nouvelle loi communale et la loi électorale communale et portant exécution de la directive du Conseil de l'Union européenne n° 94/80/CE du 19 décembre 1994», a donné le 13 août 1998 l'avis suivant :

OBSERVATION PRÉALABLE

Le Conseil d'Etat a été saisi, le 23 février 1998, d'un avant-projet de loi «portant des dispositions électorales et transposant la directive du Conseil de l'Union européenne n° 94/80/CE du 19 décembre 1994». Il a remis, le 23 mars, l'avis L. 27.449/2 dans lequel il observe notamment que «la révision de l'article 8, alinéa 2, de la Constitution est le préalable obligé à la transposition en droit belge de la directive du 19 décembre 1994».

Le gouvernement et les chambres législatives, n'ont pas été en mesure de procéder dans l'immédiat à une telle révision de la Constitution et n'ont donc pu transposer en temps utile la directive précitée.

La Cour de justice des Communautés européennes a constaté, dans son arrêt du 9 juillet 1998 dans l'affaire C 323/97, Commissions des Communautés européennes contre Royaume de Belgique, qu'en ne mettant pas en vigueur dans le délai prescrit les dispositions législatives, réglementaires et administratives pour se conformer à la directive 94/80/CE du Conseil, du 19 décembre 1994, fixant les modalités de l'exercice du droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales pour les citoyens de l'Union résidant dans un Etat membre dont ils n'ont pas la nationalité, le royaume de Belgique a manqué aux obligations qui lui incombent en vertu de l'article 14, premier alinéa, de cette directive.».

L'avant-projet de loi, qui a été soumis au Conseil d'Etat le 23 février 1998, dont l'exposé des motifs a été modifié entre-temps et qui a fait l'objet d'une nouvelle délibération du Conseil des ministres le 10 juillet, est à nouveau présenté au Conseil d'Etat. Dans une lettre du même jour, le Premier Ministre et le Ministre de l'Intérieur expriment l'intention du gouvernement de déposer au début septembre le projet soumis au Conseil d'Etat sur le bureau de la Chambre des représentants. De cette manière, la discussion pourrait être engagée «aussi vite que possible», et cela, est-il précisé, «après l'approbation de la proposition (...) de révision de l'article 8 de la Constitution».

En annexe du dossier qu'ils transmettent au Conseil d'Etat, le Premier Ministre et le Ministre de l'Intérieur communiquent également la proposition de révision des alinéas 3 et 4 de l'article 8 de la Constitution que le gouvernement compte déposer et qui sera, indiquent-ils, «adoptée

zo verklaren ze, door het Parlement zal worden goedgekeurd (zie tevens de memorie van toelichting, blz. 2).

In de voorgestelde tekst van de Grondwet wordt bepaald : «de wet (kan) het stemrecht regelen van de burgers van de Europese Unie die niet de Belgische nationaliteit hebben, overeenkomstig de internationale en supranationale verplichtingen van België» (derde lid) en «het stemrecht, zoals bedoeld in het vorige lid, kan door de wet worden uitgebreid tot de in België verblijvende niet-Europese Unie onderdanen, onder de voorwaarden en op de wijze door haar bepaald» (vierde lid). In een overgangsbepaling wordt erop gewezen dat «de wet bedoeld in het vierde lid (...) niet (kan) worden aangenomen voor 1 januari 2001».

Het is onder voorbehoud dat de aldus geplande grondwetsherziening wordt uitgevoerd dat dit advies wordt uitgebracht.

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

Bij het ontwerp behoren hoofdzakelijk de volgende opmerkingen te worden gemaakt :

1° Zoals artikel 8, 2°, van het ontwerp is gesteld, kan het aanleiding geven tot moeilijkheden bij de toepassing ervan. Doordat het nieuwe onverenigbaarheden met de ambten van gemeenteraadslid en burgemeester vaststelt, maar zich bepaalt tot het verwijzen naar «ambten die gelijkwaardig zijn» aan die waarvan sprake is in artikel 71, eerste lid, 1° tot 8°, van de nieuwe gemeentewet, maakt het de vergelijking met politieke en administratieve ambten in de andere Staten van de Europese Unie bijzonder ingewikkeld. Om elke betwisting te voorkomen zou het nuttig zijn de lijst van zulke ambten op te maken en ze op te nemen in de memorie van toelichting.

2° Artikel 11 van het ontwerp strekt ertoe de formulering van artikel 322 van de nieuwe gemeentewet betreffende de gemeentelijke volksraadpleging aan te passen. Het bepaalt dat «alleen de gemeenteraadskiezeraars» - ongeacht of ze Belg zijn dan wel onderdaan van een andere Lid-Staat van de Europese Unie - «kunnen deelnemen aan de volksraadpleging».

De Raad van State herinnert in dat verband aan de opmerkingen die hij heeft gemaakt in een vorig advies² luidens welke er uit grondwettelijk oogpunt geen bezwaar - ontleend aan artikel 8, tweede lid, van de Grondwet - bestaat tegen het verlenen van dezelfde mogelijkheid aan vreemdelingen die geen onderdaan zijn van een Lid-Staat van de Europese Unie.

3° Artikel 12 van het ontwerp stelt de procedure vast voor de inschrijving van onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie op de kiezerslijst. Volgens de artikelsgewijze commentaar is die procedure gebaseerd op die welke is ingevoerd naar aanleiding van de Europese verkiezingen.

Nochtans wijkt de ontworpen procedure op een belangrijk punt af van die waarin de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europese Parlement voorziet. De betrokken kiezer moet luidens artikel 12 van het ontwerp immers bij de gemeente waar hij zijn hoofdverblijfplaats heeft een schriftelijke aanvraag indienen, gestaafd met een verzameling documenten. Vervolgens staat het aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de kiezer woont, na te gaan of hij voldoet aan de kiesrechtvereisten.

par le Parlement» (voir également l'exposé des motifs, p. 2).

Il est précisé, dans le texte constitutionnel proposé, que «la loi peut organiser le droit de vote des citoyens de l'Union européenne n'ayant pas la nationalité belge, conformément aux obligations internationales et supranationales de la Belgique» (alinéa 3) et que «le droit de vote visé à l'alinéa précédent peut être étendu par la loi aux résidents en Belgique qui ne sont pas ressortissants d'un Etat membre de l'Union européenne sous les conditions et selon les modalités déterminées par ladite loi» (alinéa 4). Une disposition transitoire précise que «la loi visée à l'alinéa 4 ne peut être adoptée avant le 1er janvier 2001».

C'est sous le bénéfice de l'accomplissement préalable de l'opération de révision constitutionnelle qui est ainsi envisagée que le présent avis est donné.

EXAMEN DU PROJET

Le projet appelle essentiellement les observations suivantes :

1° Tel qu'il est rédigé, l'article 8, 2°, du projet risque de susciter des difficultés d'application. Edictant de nouvelles incompatibilités avec les fonctions de conseiller communal et de bourgmestre, mais se contentant de renvoyer à des «fonctions équivalentes» à celles qui sont visées à l'article 71, alinéa 1er, 1° à 8°, de la Nouvelle loi communale, il rend singulièrement complexes les opérations de comparaison avec des fonctions politiques et administratives dans les autres Etats de l'Union européenne. Pour éviter toute contestation, il serait utile de dresser la liste de telles fonctions et de la faire figurer dans l'exposé des motifs.

2° L'article 11 du projet entend adapter la formulation de l'article 322 de la Nouvelle loi communale, relatif à la consultation populaire communale. Il précise que «seuls les électeurs communaux» - qu'ils soient Belges ou ressortissants d'un autre Etat membre de l'Union européenne - «peuvent participer à la consultation populaire».

Le Conseil d'Etat rappelle, à ce propos, les observations qu'il a faites dans un avis précédent¹, selon lesquelles il n'y a pas d'objection constitutionnelle - tirée de l'article 8, alinéa 2, de la Constitution - à reconnaître la même faculté aux étrangers qui ne sont pas ressortissants d'un Etat membre de l'Union européenne.

3° L'article 12 du projet détermine la procédure d'inscription des ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne sur la liste des électeurs. Selon le commentaire des articles, cette procédure s'inspire de celle qui a été introduite à l'occasion des élections européennes.

Il est cependant, un point important sur lequel la procédure envisagée s'écarte de celle prévue par la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen. En effet, l'électeur concerné doit, selon l'article 12 du projet, introduire auprès de la commune où il a établi sa résidence principale une demande écrite, étayée par un ensemble de documents. Il revient ensuite au collège des bourgmestre et échevins de la commune de résidence de vérifier si les conditions d'électorat sont réunies dans son chef.

Hier treedt een veelbetekenend verschil op. Er wordt immers een erkenningsprocedure in uitzicht gesteld. «Na te hebben gecontroleerd dat de kiesbevoegdheidsvoorwaarden wat hem betreft zijn vervuld, geeft het college van burgemeester en schepenen (van de gemeente van verblijf) aan de betrokkene kennis van zijn gemotiveerde beslissing om deze aanvraag, overeenkomstig de door de Minister van Binnenlandse Zaken vastgestelde modellen al dan niet in te willigen. In geval van weigering geschiedt de kennisgeving bij een ter post aangetekend schrijven. De inwilliging wordt in de bevolkingsregister vermeld volgens de door de Koning vastgestelde nadere regelen» (ontworpen artikel 1bis, § 2, zevende lid, van de gemeentekieswet).

Het invoeren van een erkenningsprocedure is niet denkbaar vermits de onderdaan van de Unie zijn kiesrecht ontleent aan het Verdrag over de Europese Unie en aan de gemeenschapsrichtlijn die zorgt voor de uitvoering ervan. Het komt de gemeentelijke overheid niet toe te oordelen of een persoon die verondersteltenderwijs voldoet aan de kiesrechtvereisten, al dan niet zijn politieke rechten mag uitoefenen.

Als voldaan is aan de kiesrechtvereisten, beschikt het college slechts over een gebonden bevoegdheid. Het ongunstige gevolg dat het college zou kunnen geven aan een aanvraag kan zijnerzijds alleen worden gerechtvaardigd door de vaststelling dat ondertussen niet meer is voldaan aan een kiesrechtvereiste.

De tekst van artikel 12 van het ontwerp moet dienovereenkomstig worden aangepast.

SLOTOPMERKING

In de inleidende zinnen van de artikelen van het voorontwerp dienen alle wijzigingen te worden vermeld die vroeger zijn aangebracht in de gewijzigde bepalingen. In dat verband zij erop gewezen dat :

-de artikelen 13 en 14 van de nieuwe gemeentewet gewijzigd zijn bij de wet van 9 augustus 1988 en bij het koninklijk besluit van 30 mei 1989;

-artikel 15 van dezelfde wet gewijzigd is bij de wet van 9 augustus 1988, bij het koninklijk besluit van 30 mei 1989 en bij de wet van 21 maart 1991;

-artikel 3, § 1, van de gemeentekieswet gewijzigd is bij de gewone wet van 16 juli 1993 en bij de wet van 11 april 1994;

-artikel 216, § 2, van dezelfde wet gewijzigd is bij de wetten van 9 juni 1982 en 2 augustus 1988, bij de gewone wet van 16 juli 1993 en bij de wet van 24 mei 1994;

-artikel 65 van dezelfde wet zijnerzijds is vervangen, en niet gewijzigd, bij de gewone wet van 16 juli 1993.

De tekst van het voorontwerp moet dienovereenkomstig worden gecorrigeerd.

Une différence significative intervient ici. Une procédure d'agrément est, en effet, envisagée. «Après avoir vérifié que les conditions d'électorat sont réunies dans son chef, le collège des bourgmestre et échevins notifie à l'intéressé, en la motivant, sa décision d'agréer ou non cette demande, conformément aux modèles fixés par le Ministre de l'Intérieur. En cas de refus, la notification en est faite par lettre recommandée à la poste. Mention de l'agrément est portée aux registres de la population selon les modalités fixées par le Roi» (article 1erbis, § 2, alinéa 7, en projet, de la loi électorale communale).

L'instauration d'une procédure d'agrément ne se conçoit pas, dès l'instant où le citoyen de l'Union tire son droit à l'électorat du traité de l'Union et de la directive communautaire qui en assure la concrétisation. Il ne revient pas aux autorités communales d'apprécier si telle personne qui remplit, par hypothèse, les conditions de l'électorat peut ou non être admise à l'exercice de ses droits politiques.

Dès l'instant où les conditions d'électorat sont réunies, le collège ne détient qu'une compétence liée. Le refus qu'il pourrait opposer à une demande ne peut, de son côté, se justifier que par le constat qu'une condition d'électorat serait venue à manquer.

Le texte de l'article 12 du projet doit être revu en conséquence.

OBSERVATION FINALE

Il convient de mentionner dans les phrases liminaires des articles de l'avant-projet toutes les modifications apportées antérieurement aux dispositions modifiées. C'est ainsi que :

-les articles 13 et 14 de la nouvelle loi communale ont été modifiés par la loi du 9 août 1988 et par l'arrêté royal du 30 mai 1989;

-l'article 15 de la même loi a été modifié par la loi du 9 août 1988, par l'arrêté royal du 30 mai 1989 et par la loi du 21 mars 1991;

-l'article 3, § 1er, de la loi électorale communale a été modifié par la loi ordinaire du 16 juillet 1993 et par la loi du 11 avril 1994;

-l'article 216, § 2, de la même loi a été modifié par les lois des 9 juin 1982 et 2 août 1988, par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, et par la loi du 24 mai 1994;

-l'article 65 de la même loi a quant à lui été remplacé, et non modifié, par la loi ordinaire du 16 juillet 1993.

Le texte de l'avant-projet doit être corrigé en conséquence.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

R. ANDERSEN, kamervoorzitter,

J. MESSINNE,

Mevrouw

O. DAURMONT, staatsraden,

de Heren

F. DELPEREE assessoren van de
J.-M. FAVRESSE afdeling wetgeving,

Mevrouw

M. PROOST, griffier.

Het verslag werd opgesteld door de H. L. DETROUX, adjunct-auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. C. AMELYNCK, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. R. ANDERSEN, kamervoorzitter.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER

M. PROOST R. ANDERSEN

La chambre était composée de

Messieurs

R. ANDERSEN, président de chambre,

J. MESSINNE,

Madame

O. DAURMONT, conseillers d'Etat,

Messieurs

F. DELPEREE assesseurs de la
J.-M. FAVRESSE section de législation,

Madame

M. PROOST, greffier.

Le rapport a été rédigé par M. L. DETROUX, auditeur adjoint. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. C. AMELYNCK, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. R. ANDERSEN, président de chambre.

LE GREFFIER, LE PRESIDENT,

M. PROOST R. ANDERSEN

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze Minister van Binnenlandse Zaken is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers in te dienen en bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers neer te leggen, het ontwerp van wet waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 1

Wijziging van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen

Art 2

In artikel 1, § 5, eerste lid, van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, vervangen bij de gewone wet van 16 juli 1993, wordt het woord «kiezerslijst» vervangen door de woorden «lijst van de Belgische kiezers».

HOOFDSTUK II

Wijzigingen van de nieuwe gemeentewet

Art 3

In de nieuwe gemeentewet, gecodificeerd bij het koninklijk besluit van 24 juni 1988 en bekrachtigd bij de wet van 26 mei 1989, wordt artikel 13, gewijzigd bij de wet van 9 augustus 1988 en bij het koninklijk besluit van 30 mei 1989, aangepast als volgt:

1° in het eerste lid, eerste zin, wordt het woord «Belgische» tussen het woord «de» en het woord «verkozenen» ingevoegd ;

2° in het tweede lid, wordt het woord «Belgische» tussen de woorden «buiten de» en het woord «verkozenen» en tussen het woord «de» en het woord «gemeenteraadskiezers».

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de l'intérieur et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Notre Ministre de l'Intérieur est chargé de présenter en Notre Nom, aux Chambres législatives, et de déposer à la Chambre des Représentants, le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

CHAPITRE 1er

Modification de la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales

Art 2

Dans l'article 1er, § 5, alinéa 1er, de la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, le mot «belges» est inséré entre le mot «électeurs» et le mot «arrêtée».

CHAPITRE II

Modifications de la nouvelle loi communale

Art. 3

Dans la nouvelle loi communale codifiée par l'arrêté royal du 24 juin 1988 et ratifiée par la loi du 26 mai 1989, l'article 13, modifié par la loi du 9 août 1988 et par l'arrêté royal du 30 mai 1989, est modifié comme suit :

1° dans l'alinéa 1er, première phrase, le mot «belges» est inséré entre le mot «élus» et les mots «au conseil communal» ;

2° dans l'alinéa 2, le mot «belges» est inséré entre les mots «en dehors des élus» et les mots «au conseil» ainsi qu'entre les mots «parmi les électeurs» et les mots «de la commune».

Art 4

In artikel 14 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 9 augustus 1988 en bij het koninklijk besluit van 30 mei 1989, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden «van Belgische nationaliteit» na de woorden «door de eerstgekozen schepen» en na de woorden «een andere schepen» ingevoegd;

2° in het tweede lid worden de woorden «van Belgische nationaliteit» na de woorden «of een gemeenteraadslid» ingevoegd.

Art 5

In artikel 15 van dezelfde wet gewijzigd bij de wet van 9 augustus 1988, bij het koninklijk besluit van 30 mei 1989 en bij de wet van 21 maart 1991, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, eerste lid, eerste zin, worden de woorden «uit zijn midden» vervangen door de woorden «onder de gemeenteraadsliden met Belgische nationaliteit»;

2° §2 wordt als volgt gewijzigd:

a) het tweede lid wordt aangevuld met de woorden «onverminderd het vijfde en zesde lid» ;

b) in het vijfde lid wordt het woord «Belgische» ingevoegd tussen de woorden «tot raadslid gekozen» en het woord «kandidaten»;

c) na het vijfde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidend als volgt :

«Als een lijst meer schepenmandaten verkrijgt dan zij tot raadslid gekozen Belgische kandidaten telt, gaat men tewerk zoals aangegeven in het vierde lid.».

Art 6

In artikel 17, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 21 maart 1991, wordt het woord «Belgische» tussen het woord «het» en het woord «gemeenteraadslid» ingevoegd.

Art 7

In artikel 18, vijfde lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 21 maart 1991 en gewijzigd bij de wet van 29 juni 1992, worden de woorden «van Belgische nationaliteit» ingevoegd tussen het woord «raadslid» en het woord «aangewezen».

Art 4

À l'article 14 de la même loi, modifié par la loi du 9 août 1988 et par l'arrêté royal du 30 mai 1989, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans l'alinéa 1er, les mots «de nationalité belge» sont insérés après les mots «par l'échevin» ainsi qu'après les mots «un autre échevin» ;

2° dans l'alinéa 2, les mots «de nationalité belge» sont insérés après les mots «ou un conseiller communal».

Art 5

À l'article 15 de la même loi, modifié par la loi du 9 août 1988, par l'arrêté royal du 30 mai 1989 et par la loi du 21 mars 1991, sont apportées les modifications suivantes:

1° dans le § 1er, alinéa 1er, première phrase, les mots «en son sein» sont remplacés par les mots «a parmi les conseillers de nationalité belge» ;

2° le § 2 est modifié comme suit

a) l'alinéa 2 est complété par les mots «sans préjudice des alinéas 5 et 6» ;

b) dans l'alinéa 5, le mot «belges» est inséré entre le mot «candidats» et le mot «élus»;

c) un nouvel alinéa, libellé comme suit, est inséré après l'alinéa 5 :

«Si une liste obtient plus de mandats d'échevin qu'elle ne porte de candidats belges élus membres du conseil, il est procédé comme indiqué à l'alinéa 4.».

Art 6

Dans l'article 17, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi du 21 mars 1991, le mot «belge» est inséré entre le mot «membre» et les mots «du conseil».

Art 7

Dans l'article 18, alinéa 5, de la même loi, remplacé par la loi du 21 mars 1991 et modifié par la loi du 29 juin 1992, les mots «de nationalité belge» sont insérés entre le mot «conseiller» et le mot «désigné».

Art. 8

Artikel 71 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 21 maart 1991, 16 juli 1993 en 11 juli 1994, wordt gewijzigd als volgt:

1° het huidige beschikkende gedeelte, dat het eerste lid wordt, wordt aangevuld met een punt 9°, luidend als volgt :

«9° elke persoon die een ambt of mandaat uitoefent dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraads-lid, schepen of burgemeester in een lokale basis-overheid van een andere Lid-Staat van de Europese Unie.» ;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, luidend als volgt:

«De bepalingen van het eerste lid, 1 tot 8°, zijn eveneens van toepassing op de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in België verblijven voor de uitoefening in een andere Lid-Staat van de Europese Unie van ambten die gelijkwaardig zijn aan die bedoeld in deze bepalingen.».

Art 9

Artikel 72 van dezelfde wet wordt aangevuld met een tweede lid, luidend als volgt:

«Wat het mandaat van schepen betreft, zijn de bepalingen van het eerste lid eveneens van toepassing op de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in België verblijven voor de uitoefening in een andere Lid-Staat van de Europese Unie van ambten die gelijkwaardig zijn aan die bedoeld in deze bepalingen.».

Art 10

In artikel 279, derde lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 16 juni 1989 en aangevuld bij de wet van 21 maart 1991 worden de woorden «van Belgische nationaliteit» ingevoegd tussen de woorden «een raadslid» en de woorden «van wie de taalaan-horigheid».

HOOFDSTUK III
Wijzigingen van de gemeente kieswet

Art. 11

Een artikel 1bis, luidend als volgt, wordt ingevoegd in de gemeentekieswet, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 4 augustus 1932:

Art 8

L'article 71 de la même loi, modifié par les lois des 21 mars 1991, 16 juillet 1993 et 11 juillet 1994, est modifié comme suit:

1° le dispositif actuel, qui devient l'alinéa 1er, est complété par un point 9°, rédigé comme suit:

«9° toute personne qui exerce une fonction ou un mandat équivalent à celui de conseiller communal, échevin ou bourgmestre dans une collectivité locale de base d'un autre Etat membre de l'Union européenne.» ;

2° il est ajouté un alinéa 2, libellé comme suit:

«Les dispositions de l'alinéa 1er, 1° à 8°, sont également applicables aux ressortissants non belges de l'Union européenne résidant en Belgique pour l'exercice par ceux-ci dans un autre Etat membre de l'Union européenne de fonctions équivalentes à celles qui sont visées dans ces dispositions.».

Art. 9

L'article 72 de la même loi est complété par un alinéa 2, libellé comme suit:

«Pour ce qui concerne le mandat d'échevin, les dispositions de l'alinéa 1er sont également applicables aux ressortissants non belges de l'Union européenne résidant en Belgique pour l'exercice par ceux-ci dans un autre Etat membre de l'Union européenne de fonctions équivalentes à celles qui sont visées dans ces dispositions.».

Art 10

Dans l'article 279, alinéa 3, de la même loi, inséré par la loi du 16 juin 1989 et complété par la loi du 21 mars 1991, les mots «de nationalité belge» sont insérés entre les mots «un conseiller» et les mots «d'appartenance linguistique».

CHAPITRE III
Modifications de la loi électorale communale

Art. 11

Un article 1er bis rédigé comme suit est inséré dans la loi communale, coordonnée par l'arrêté royal du 4 août 1932:

«Art. 1bis. - § 1. Kunnen de hoedanigheid van gemeenteraadskieser verwerven, de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie die, behalve wat betreft de nationaliteit, voldoen aan de andere kiesbevoegdheidsvoorwaarden bedoeld in artikel 1, § 1, en die, overeenkomstig § 2 van dit artikel, hun wil te kennen hebben gegeven om dit stemrecht in België uit te oefenen.

Voor de toepassing van het eerste lid worden de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in de bevolkingsregisters staan vermeld, geacht te voldoen aan de in 3° van artikel 1, § 1, bedoelde voorwaarde.

Het stemrecht wordt echter ontnomen aan de personen bedoeld in het eerste lid die, ten gevolge van een individuele burgerrechtelijke of strafrechtelijke beslissing, in hun Staat van herkomst van hun stemrecht ontheven zijn.

§ 2. Om te kunnen worden ingeschreven op de in artikel 3, § 1 bedoelde kiezerslijst, moeten de in § 1 van dit artikel bedoelde personen bij de gemeente waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben gevestigd een schriftelijke aanvraag indienen overeenkomstig het door de Minister van Binnenlandse Zaken vastgestelde model met vermelding van :

1° hun nationaliteit;

2° het adres van hun hoofdverblijfplaats.

In deze aanvraag moet de betrokken persoon op erewoord verklaren dat hij niet ontheven is van het stemrecht in zijn Staat van herkomst.

De artikelen 7bis en 13 van het Kieswetboek zijn mede van toepassing.

De kennisgevingen bedoeld in artikel 13 van het Kieswetboek worden echter door de betrokken parketten of griffies van de hoven en rechtbanken gedaan op uitdrukkelijk verzoek van de gemeentelijke overheden, wanneer deze laatste hebben vastgesteld dat de persoon die om zijn inschrijving op de kiezerslijst heeft gevraagd, onder de toepassing kan vallen van de maatregelen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 en 7 van het Kieswetboek.

Deze kennisgevingen worden binnen tien dagen na ontvangst van de aanvraag van de gemeentelijke overheid doorgestuurd. Indien er geen grond tot kennisgeving bestaat, wordt de gemeentelijke overheid daarvan binnen dezelfde termijn in kennis gesteld.

In geval van kennisgeving nadat de kiezerslijst is opgemaakt, wordt de betrokkene van deze lijst geschrapt.

«Art. 1^{er}bis. - § 1er. Peuvent acquérir la qualité d'électeur pour la commune les ressortissants des autres Etats membres de l'Union européenne qui, hormis la nationalité, réunissent les autres conditions de l'électorat visées à l'article 1er, § 1er, et qui ont manifesté, conformément au § 2 du présent article, leur volonté d'exercer ce droit de vote en Belgique.

Pour l'application de l'alinéa 1er, les ressortissants non belges de l'Union européenne qui font l'objet d'une mention dans les registres de population sont censés satisfaire à la condition visée au 3° de l'article 1er, § 1er.

Sont toutefois privées de leur droit de vote les personnes visées à l'alinéa 1er qui, par l'effet d'une décision individuelle en matière civile ou pénale, ont été déchues de leur droit de vote dans leur Etat d'origine.

§ 2. Pour pouvoir être inscrites sur la liste des électeurs visée à l'article 3, § 1er, les personnes visées au § 1er du présent article doivent introduire auprès de la commune où elles ont établi leur résidence principale une demande écrite conforme au modèle fixé par le Ministre de l'Intérieur et mentionnant:

1° leur nationalité ;

2° l'adresse de leur résidence principale ;

Dans cette demande la personne concernée doit déclarer sur l'honneur qu'elle n'est pas déchue du droit de vote dans son Etat d'origine.

Les articles 7bis et 13 du Code électoral sont applicables.

Toutefois, les notifications visées par l'article 13 du Code électoral sont faites par les parquets ou les greffes des cours et tribunaux concernés à la demande expresse des autorités communales lorsque celles-ci ont constaté que la personne qui a sollicité son inscription sur la liste des électeurs est susceptible de tomber sous l'application des mesures d'exclusion ou de suspension visées par les articles 6 et 7 du Code électoral.

Ces notifications sont transmises dans les dix jours de la réception de la demande des autorités communales. S'il n'y a pas lieu à notification, les autorités communales en sont avisées dans le même délai.

En cas de notification après que la liste des électeurs a été établie, l'intéressé est rayé de ladite liste.

Het college van burgemeester en schepenen controleert of de betrokkene de kiesbevoegdheidsvoorwaarden vervult en indien dit het geval is, geeft het college bij ter post aangetekende brief aan de betrokkene kennis van zijn beslissing om hem in te schrijven op de kiezerslijst.

De inschrijving wordt in de bevolkingsregisters vermeld volgens de door de Koning vastgestelde nadere regelen.

Wanneer de aanvrager één of andere kiesbevoegdheidsvoorwaarde niet vervult, geeft het college van burgemeester en schepenen van de gemeente van zijn verblijfplaats hem bij ter post aangetekende brief kennis van zijn gemotiveerde beslissing om zijn inschrijving op de kiezerslijst te weigeren.

De beslissingen van inschrijving of van weigering van inschrijving op de kiezerslijst, worden opgesteld volgens de door de Minister van Binnenlandse Zaken vastgestelde modellen.

Onontvankelijk worden verklaard de aanvragen die worden ingediend tijdens de periode die begint op de datum van het opmaken van de kiezerslijst en afloopt op de datum van de verkiezing waarvoor ze werd opgesteld.

Buiten de periode bedoeld in het vorige lid kan iedereen die in de hoedanigheid van kiezer erkend is, schriftelijk verklaren bij de gemeente waar hij zijn hoofdverblijfplaats gevestigd heeft dat hij van deze hoedanigheid afziet.

De erkenning in de hoedanigheid van kiezer blijft geldig zolang de betrokkene blijft voldoen aan de kiesbevoegdheidsvoorwaarden of zolang hij niet afgezien heeft van zijn hoedanigheid van kiezer, ongeacht de gemeente waar hij zijn verblijfplaats in België heeft gevestigd.

§ 3. Ingeval zijn aanvraag tot inschrijving als kiezer geweigerd wordt, kan de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie, binnen de tien dagen na de in § 2, negende lid, bedoelde kennisgeving, zijn eventuele bezwaren meedelen per aangetekende brief die gericht wordt aan het college van burgemeester en schepenen. Het college doet binnen de acht dagen na ontvangst van het bezwaarschrift uitspraak, en zijn beslissing wordt onmiddellijk per aangetekende brief betekend aan de betrokkene.

Als het college van burgemeester en schepenen bij zijn beslissing van weigering blijft, kan de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie binnen de acht dagen na in het vorige lid bedoelde kennisgeving een beroep aantekenen tegen deze beslissing bij het Hof van Beroep.

Le collège des bourgmestre et échevins vérifie si l'intéressé remplit les conditions de l'électorat et lorsque tel est le cas, il lui notifie par lettre recommandée à la poste sa décision de l'inscrire sur la liste des électeurs.

Mention de l'inscription est portée aux registres de la population selon les modalités fixées par le Roi.

Lorsque le demandeur ne remplit pas l'une ou l'autre des conditions de l'électorat, le collège des bourgmestre et échevins de la commune de sa résidence lui notifie par lettre recommandée à la poste, en le motivant, son refus de l'inscrire sur la liste des électeurs.

Les décisions d'inscription ou de refus d'inscription sur la liste des électeurs sont établies conformément aux modèles fixés par le Ministre de l'Intérieur.

Sont déclarées irrecevables, les demandes introduites durant la période prenant cours le jour de l'établissement de la liste des électeurs et expirant le jour de l'élection pour laquelle elle est établie.

En dehors de la période visée à l'alinéa précédent, toute personne qui a été agréée en qualité d'électeur peut déclarer par écrit renoncer à cette qualité auprès de la commune où elle a établi sa résidence principale.

L'agrément en qualité d'électeur reste valable aussi longtemps que l'intéressé continue à réunir les conditions d'électorat ou n'a pas renoncé à sa qualité d'électeur, quelle que soit la commune de sa résidence en Belgique.

§ 3. Au cas où sa demande d'inscription comme électeur est refusée, le ressortissant non belge de l'Union européenne peut, dans les dix jours de la notification visée au § 2, alinéa 9, faire valoir ses objections éventuelles par lettre recommandée à la poste adressée au collège des bourgmestre et échevins. Le collège se prononce dans les huit jours de la réception de la réclamation et sa décision est immédiatement notifiée à l'intéressé par lettre recommandée à la poste.

Si le collège des bourgmestre et échevins maintient sa décision de refus, le ressortissant non belge de l'Union européenne peut interjeter appel de cette décision devant la Cour d'appel dans un délai de huit jours à compter de la notification visée à l'alinéa précédent.

Het beroep wordt aangetekend door middel van een verzoek aan de procureur-generaal van het Hof van Beroep. Deze brengt het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeente hiervan onmiddellijk op de hoogte.

De partijen beschikken over een termijn van tien dagen vanaf de indiening van het verzoek om nieuwe conclusies in te dienen. Na het verstrijken van deze termijn stuurt de procureur-generaal het dossier, samen met de nieuwe stukken of conclusies, binnen de twee dagen naar de hoofdgriffier van het Hof van Beroep, die de ontvangst daarvan bevestigt.

De artikelen 28 tot 39 van het Kieswetboek zijn van toepassing.

§ 4. Indien de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie, na in de hoedanigheid van kiezer erkend te zijn, schriftelijk verklaard heeft bij de gemeente van zijn verblijfplaats dat hij van deze hoedanigheid afziet, mag hij pas na de gemeenteraadsverkiezingen waarvoor hij als kiezer ingeschreven was, toegelaten worden om een nieuwe aanvraag tot erkenning als kiezer in te dienen.».

Art 12

In artikel 3, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij de gewone wet van 16 juli 1993 en bij de wet van 11 april 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, punt 1, worden de woorden «in artikel 1, § 1» vervangen door de woorden «in de artikelen 1, § 1 en 1bis»;

2° in het derde lid, wordt de volgende bepaling tussen de eerste en de tweede zin ingevoegd :

«Voor de kiezers die in deze hoedanigheid erkend zijn krachtens artikel 1 bis, wordt hun nationaliteit vermeld op de kiezerslijst. Bovendien staat naast hun naam de letter «G».».

Art 13

In artikel 23, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 5 juli 1976, 2 augustus 1988, 16 juli 1993, 11 april 1994, 24 mei 1994 en 7 juli 1994, worden de volgende leden tussen het zevende en het achtste lid ingevoegd :

«De niet-Belgische kandidaten van de Europese Unie voegen bij de bewilligingakte van hun kandidatuur een individuele geschreven en ondertekende verklaring waarin ze hun nationaliteit en het adres van hun hoofdverblijfplaats vermelden en waarin ze verklaren:

L'appel est introduit par une requête remise au procureur général près la Cour d'appel. Celui-ci en informe aussitôt le collège des bourgmestre et échevins de la commune concernée.

Les parties disposent d'un délai de dix jours à dater de la remise de la requête pour déposer de nouvelles conclusions. Ce délai expiré, le procureur général envoie dans les deux jours le dossier, auxquelles sont jointes les nouvelles pièces ou conclusions, au greffier en chef de la Cour d'appel qui en accuse réception.

Les articles 28 à 39 du Code électoral sont applicables.

§ 4. Si après avoir été agréé en qualité d'électeur, le ressortissant non belge de l'Union européenne a déclaré par écrit auprès de la commune de sa résidence renoncer à cette qualité, il n'est autorisé à réintroduire une nouvelle demande d'agrément comme électeur que postérieurement aux élections communales en prévision desquelles il avait été inscrit en cette qualité.».

Art 12

A l'article 3, § 1er, de la même loi, modifié par la loi ordinaire du 16 juillet 1993 et par la loi du 11 avril 1994, sont apportées les modifications suivantes:

1° dans l'alinéa 2, point 1, les mots «à l'article 1er, § 1er» sont remplacés par les mots «aux articles 1er, § 1er, et 1^{er}bis» ;

2° dans l'alinéa 3, la disposition suivante est insérée entre les première et deuxième phrases :

«Pour les électeurs qui ont été agréés en cette qualité en vertu de l'article 1^{er}bis, la liste des électeurs mentionne leur nationalité. En outre, la lettre «C» figure en regard de leur nom.».

Art 13

Dans l'article 23, § 1er, de la même loi, modifié par les lois des 5 juillet 1976, 2 août 1988, 16 juillet 1993, 11 avril 1994, 24 mai 1994 et 7 juillet 1994, les alinéas suivants sont insérés entre les alinéas 7 et 8 :

«Les candidats non belges de l'Union européenne joignent à l'acte d'acceptation de leur candidature une déclaration individuelle écrite et signée qui mentionne leur nationalité et l'adresse de leur résidence principale et dans laquelle ils attestent:

1° dat zij in een lokale basisoverheid van een andere Lid-Staat van de Europese Unie geen ambt of mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, schepen of burgemeester;

2° dat zij in een andere Lid-Staat van de Europese Unie geen functies uitoefenen die gelijkwaardig zijn met die welke worden bedoeld in artikel 71 van de nieuwe gemeentewet;

3° dat zij op de datum van de verkiezing van de verkiezing niet ontheven of geschorst zijn van het verkiesbaarheidsrecht in hun Staat van herkomst.

In geval van twijfel over de verkiesbaarheid van de kandidaat, meer bepaald na kennisname van zijn verklaring, kan de voorzitter van het hoofdbureau eisen dat deze kandidaat een attest van de bevoegde overheden van zijn Staat van herkomst indient waarin verklaard wordt dat hij niet ontheven of geschorst is van het verkiesbaarheidsrecht in deze Staat, of dat deze overheden daarvan iets bekend is.»

Art 14

In artikel 26, § 2, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 9 juni 1982 en 2 augustus 1988, bij de gewone wet van 16 juli 1993 en bij de wet van 24 mei 1994, wordt het tweede lid vervangen door het volgende lid :

«Het hoofdbureau wijst de kandidaten af die niet de hoedanigheid van kiezer bezitten. Het wijst ook de niet Belgische kandidaten van de Europese Unie af die bij hun bewilligingsakte niet de verklaring en, in voorkomend geval, evenmin het bewijs gevoegd hebben die bedoeld zijn in artikel 23, § 1, achtste en negende lid.»

Art 15

In artikel 65 van dezelfde wet, vervangen door de gewone wet van 16 juli 1993, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door het volgende lid :

«Om tot gemeenteraadslid verkozen te kunnen worden en blijven, moet men kiezer zijn en de in artikel 1 of artikel 1bis bedoelde kiesbevoegdheidsvoorwaarden behouden.»;

2° in het tweede lid worden de punten 2° en 3° opgeheven en wordt punt 4° punt 2°;

3° in het tweede lid worden de woorden «van de bepalingen vermeld in 1° tot 3°», die voorkomen in

1° qu'ils n'exercent pas une fonction ou un mandat équivalent à celui de conseiller communal, échevin ou bourgmestre dans une collectivité locale de base d'un autre Etat membre de l'Union européenne;

2° qu'ils n'exercent pas dans un autre Etat membre de l'Union européenne des fonctions équivalentes à celles visées à l'article 71 de la nouvelle loi communale;

3° qu'ils ne sont pas déchu ni suspendus, à la date de l'élection, du droit d'éligibilité dans leur Etat d'origine.

En cas de doute sur l'éligibilité du candidat, notamment au vu de sa déclaration, le président du bureau principal peut exiger que ce candidat produise une attestation émanant des autorités compétentes de son Etat d'origine et certifiant qu'il n'est pas déchu ni suspendu, à la date de l'élection, du droit d'éligibilité dans cet Etat, ou que ces autorités n'ont pas connaissance d'une telle déchéance ou suspension.».

Art 14

Dans l'article 26, § 2, de la même loi, modifié par les lois des 9 juin 1982 et 2 août 1988, par la loi ordinaire du 16 juillet 1993 et par la loi du 24 mai 1994, l'alinéa 2 est remplacé par l'alinéa suivant:

«Le bureau principal écarte les candidats qui ne possèdent pas la qualité d'électeur. Il écarte également les candidats non belges de l'Union européenne qui n'ont pas joint à leur acte d'acceptation la déclaration et, le cas échéant, l'attestation visées à l'article 23, § 1er, alinéas 8 et 9.».

Art 15

A l'article 65 de la même loi, remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, sont apportées les modifications suivantes :

1° l'alinéa 1er est remplacé par l'alinéa suivant:

«Pour pouvoir être élu et rester conseiller communal, il faut être électeur et conserver les conditions de l'électorat visées à l'article 1er ou à l'article 1erbis.»;

2° dans l'alinéa 2, les points 2° et 3° sont abrogés et le point 4° devient le point 2°;

3° dans l'alinéa 2, les mots «des dispositions prévues au 1° à 3°» figurant au point 4° qui devient le

punt 4° dat punt 2° wordt, vervangen door de woorden «van de bepaling vermeld in 1°»;

4° het derde lid wordt opgeheven.

HOOFDSTUK IV Overgangsbepaling

Art 16

De artikelen 5, 6, 7 en 10 zijn van toepassing tot de dag die de tweede zondag van oktober van het jaar 2006 voorafgaat.

Artikel 9 is pas van toepassing vanaf de tweede zondag van oktober van het jaar 2006.

Gegeven te Brussel, 5 oktober 1998.

ALBERT

VAN KONINGSWEGE:

*De vice -eerste minister en
minister van Binnenlandse Zaken,*

L. VAN DEN BOSSCHE

point 2°, sont remplacés par les mots «de la disposition prévue au 1°»;

4° l'alinéa 3 est abrogé.

CHAPITRE IV Disposition transitoire

Art 16

Les articles 5, 6, 7 et 10 sont applicables jusqu'au jour qui précède le deuxième dimanche d'octobre de l'an 2006.

L'article 9 n'est d'application qu'à partir du deuxième dimanche d'octobre de l'an 2006.

Donné à Bruxelles, le 5 octobre 1998.

ALBERT

PAR LE ROI:

*Le vice-premier ministre et
ministre de l'Intérieur,*

L. VAN DEN BOSSCHE